

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور
ع. ارتباط بین برنامه پنجم توسعه و بودجه ۱۳۹۱

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۱
مقدمه	۱
۱. احکام مربوط به ساختار بودجه ریزی	۳
۲. احکام صریح بودجه ای	۷
۳. اهداف فرابخشی و بخشی موجود در قانون برنامه پنجم توسعه	۲۴
۴. احکام برنامه ای موجود در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	۲۹
نتیجه گیری	۳۵

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۶. ارتباط بین برنامه پنجم توسعه و بودجه ۱۳۹۱

چکیده

- برنامه‌ریزان اقتصادی همواره بودجه را به‌عنوان ابزاری کوتاه‌مدت و اجرایی برای برنامه‌های توسعه می‌دانند در حالی‌که به‌دلیل انعطاف‌پذیری و سهولت تصمیم‌گیری‌های بودجه‌ای در مواجهه با مسائل پیش‌بینی نشده و نیز قابلیت اصلاح و تکرار این تصمیم‌ها (سالیانه) در مقایسه با پیش‌بینی‌های میان‌مدت برنامه‌های توسعه، احکام بودجه‌ای نسبت به برنامه مزیت و امتیاز می‌یابد.
 - برنامه نباید تکالیف و وظایف جدید برای دولت و دستگاه‌های اجرایی ایجاد کند (به‌عبارت دیگر برنامه توسعه، قانون شرح وظایف جدید برای دستگاه‌های اجرایی کشور نیست)، بلکه نحوه عملیاتی کردن وظایف قانونی موجود در قالب زمان معین است.
 - در این گزارش به منظور بررسی ارتباط برنامه و بودجه و برآوردی از میزان پیوند و یا انحراف بودجه سال ۱۳۹۱ از برنامه پنجم توسعه، در ابتدا احکام برنامه در سه بخش زیر استخراج و سپس این احکام با مفاد لایحه بودجه ۱۳۹۱ تطبیق داده شده است.
۱. احکام مربوط به ساختار بودجه‌ریزی،
 ۲. احکامی که در آن صریحاً و به‌صورت مشخص به تأمین مالی و یا حمایت مالی و بودجه‌ای اشاره شده است،
 ۳. اهداف فرابخشی و بخشی برنامه پنجم توسعه.

مقدمه

موضوع ارتباط برنامه و بودجه موضوعی است که از دیرباز دغدغه ذهنی برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران بوده است و بنا به برداشت‌های مختلفی که برنامه‌ریزان از دو موضوع «برنامه» و «بودجه» داشته‌اند تصور روشنی از آن وجود ندارد.

بودجه‌ریزی در بخش عمومی ناظر بر پیش‌بینی منابع و مصارف مالی برای انجام ما‌موریت‌ها و وظایف دولت است. در این تعریف، اطلاعات بودجه‌ای بازتاب مالی و اعتباری تصمیم‌های اجرایی و محدوده بودجه‌ریزی مترادف یا منطبق با چارچوب فعالیت‌های دولت است. از

دیگر سو در کشورهایی که در اداره امور خود از برنامه‌ریزی‌های اقتصادی - اجتماعی استفاده می‌کنند نظام بودجه‌ریزی به‌عنوان برشی از برنامه‌های توسعه میان‌مدت تعریف می‌گردد و باید در تطابق عملیاتی و اعتباری و زمانی با پیش‌بینی‌های برنامه تنظیم و اجرا شود. به‌عبارت دیگر، برنامه‌ریزان اقتصادی همواره بودجه را به‌عنوان ابزاری کوتاه‌مدت و اجرایی برای برنامه‌های توسعه می‌دانند. از این دیدگاه برنامه را می‌توان سندی برای اولویت‌بندی مأموریت‌ها و وظایف دولت تلقی کرد.

بدین ترتیب در بودجه سنواتی کثیری از دستگاه‌ها به انجام مأموریت‌ها و وظایف خود می‌پردازند، اما در مورد آن دسته از مأموریت‌ها و وظایف که طبق برنامه برای آنها اولیوی در نظر گرفته شده است، بودجه سنواتی تمهیدات ویژه‌ای در قالب اختصاص اعتبارات ویژه (حتی در بخشی مجزا) در نظر می‌گیرد. براساس این دیدگاه برنامه نباید تکالیف و وظایف جدید برای دولت و دستگاه‌های اجرایی ایجاد کند (به‌عبارت دیگر برنامه توسعه، قانون شرح وظایف جدید برای دستگاه‌های اجرایی کشور نیست)، بلکه نحوه عملیاتی کردن وظایف قانونی موجود در قالب زمان معین است. زیرا وظایفی که در قانون اساسی، قوانین تأسیس یا اساسنامه‌های مربوطه برعهده دستگاه‌های اجرایی گذاشته شده است در اغلب موارد تعریف‌های کلی بوده و فاقد مفاهیم عملیاتی و روشن است و به همین دلیل یکی از مجاری اصلی که به این وظایف صورت کمی و اولویت زمانی و عملیاتی می‌دهد، برنامه توسعه است.

رویه کنونی برنامه‌ریزی در ایران از فرآیند مزبور فاصله دارد. به‌عنوان مثال برنامه پنجم توسعه حجم وسیعی از احکام و وظایف جدید برای کثیری از دستگاه‌های اجرایی است و یا در موارد بسیاری قوانین عام و خاصی که دستگاه‌های اجرایی باید از آن تبعیت کنند را تغییر و ضوابط جدیدی را وضع کرده است. عدم وجود جداول کمی و ساخت‌یافته که در آن اهداف برنامه در سطح ملی و بخشی تعیین شده باشد نیز مزید بر علت شده و بررسی سازگاری بودجه و برنامه را دشوار کرده است.

در این گزارش به‌منظور بررسی ارتباط برنامه و بودجه و برآوردی از میزان پیوند و یا انحراف بودجه سال ۱۳۹۱ از برنامه پنجم توسعه، در ابتدا احکام برنامه در سه بخش طبقه‌بندی شده‌اند:

الف) احکام مربوط به ساختار بودجه‌ریزی که در آن احکام برنامه درباره موضوعاتی نظیر شیوه بودجه‌ریزی، طبقه‌بندی‌های آن و همچنین محتوی اطلاعاتی آن، شیوه اجرای بودجه‌های استانی، طرح‌های عمرانی (تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)، مالیات‌ها، تخفیفات، ترجیحات و معافیت‌ها

و... را مشخص نماید که در مجموع از ۲۳۵ حکم قانونی برنامه پنجم توسعه ۱۹ حکم آن (در حدود ۸ درصد احکام) در این راستا بوده است.

ب) احکام صریح بودجه‌ای است که در آن صریحاً و به صورت مشخص به تأمین مالی و یا حمایت مالی و بودجه‌ای در قانون برنامه پنجم اشاره شده است که در حدود ۱۴۲ حکم (در حدود ۶۰/۴۲ درصد احکام) از احکام قانون برنامه پنجم توسعه را شامل می‌شود.

ج) اهداف فرابخشی و بخشی برنامه پنجم توسعه که بودجه‌های سنواتی باید با مفروض دانستن این اهداف، تخصیص منابع را صورت دهند. در قانون برنامه پنجم توسعه، ۶ هدف کمی فرابخشی و ۵۲ هدف کمی بخشی تعیین شده است.

برای بررسی ارتباط برنامه و بودجه احکام برنامه‌ای موجود در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ استخراج و با احکام طبقه‌بندی شده فوق مقایسه شده است. نتیجه این مقایسه نشان می‌دهد که از ۱۹ حکم مربوط به ساختار بودجه‌ریزی تنها دو حکم آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مورد توجه قرار گرفته است و از ۱۴۲ حکم صریح بودجه‌ای حدود ۱۸ مورد در لایحه بودجه ۱۳۹۱ منظور شده است و از ۵۲ هدف بخشی نیز تنها دو مورد آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ آورده شده است.

۱. احکام مربوط به ساختار بودجه‌ریزی

در قانون برنامه پنجم توسعه، احکامی راجع به چارچوب بودجه‌ریزی، شیوه بودجه‌ریزی (بودجه‌ریزی عملیاتی) و تخصیص منابع و مصارف، درآمدهای مالیاتی، دریافت‌ها و پرداخت‌های ارزی، عواید حاصل از صادرات نفت و سازوکار تأمین مالی صندوق توسعه ملی و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای آمده است که در مجموع ۱۹ حکم از ۲۳۵ حکم قانون برنامه پنجم توسعه (۸ درصد) را شامل می‌شود. این احکام در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱. احکام مربوط به ساختار بودجه‌ریزی در قانون برنامه پنجم توسعه

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم توسعه
۱	(۲۶)	کاهش وابستگی صندوق‌های بازنشستگی به کمک از محل بودجه عمومی دولت به‌استثنای سهم قانونی دولت در حق بیمه در طول برنامه از طرق مختلف
۲	بند «ب» ماده (۵۰)	استفاده از بودجه عمومی دولت و سایر منابع برای افزایش حقوق و مزایای کارکنان در مرحله تطبیق مشاغل عمومی، تخصصی و اختصاصی قوه مجریه با جداول مربوط، موکول به تعیین مشاغل مذکور و تصویب آن در شورای توسعه مدیریت خواهد بود
۳	جزء «۳» بند «ب» ماده (۸۱)	ارائه جداول دریافت و پرداخت‌های ارزی را همراه با لوایح بودجه سالانه برای سال‌های باقیمانده از برنامه
۴	بند «الف» ماده (۸۵)	عواید حاصل از صادرات نفت اعم از (نفت خام و میعانات گازی) به‌صورت نقدی و تهاتری و درآمد دولت از صادرات فرآورده‌های نفتی و خالص صادرات گاز در سال ۱۳۸۹ و سال‌های بعد پس از کسر مصارف ارزی پیش‌بینی شده در جداول قانون بودجه کل کشور و پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی به حساب ذخیره ارزی واریز می‌شود
۵	بند «ب» ماده (۸۵)	تأمین کسری بودجه عمومی دولت ناشی از کاهش منابع ارزی حاصل از صادرات نفت خام، گاز و میعانات گازی نسبت به ارقام پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی از محل حساب ذخیره ارزی مشروط بر اینکه از دیگر منابع قابل تأمین نباشد با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است
۶	تبصره «۱» ماده (۱۱۷)	برقراری هرگونه تخفیف، ترجیح و یا معافیت مالیاتی و حقوق ورودی علاوه‌بر آنچه که در قوانین مربوطه تصویب شده است برای اشخاص حقیقی و حقوقی از جمله دستگاه‌های موضوع ماده (۲۲۲) این قانون طی سال‌های اجرای برنامه ممنوع است
۷	بند «ب» ماده (۱۱۹)	ثبت معافیت‌های مالیاتی مذکور به‌صورت جمعی - خرجی در قوانین بودجه سالانه
۸	بند «و» ماده (۱۷۸)	وزارت کشور موظف است علاوه بر اخذ و ارائه نسخه‌ای از بودجه و برنامه‌های مصوب استانی و شهرستانی به نمایندگان استان هر ساله گزارش عملکرد استانی برنامه و هر سه ماه یکبار نیز گزارش پیشرفت بودجه را در اختیار مجلس شورای اسلامی قرار دهند
۹	بند «الف» ماده (۱۷۹)	بودجه سالانه استانی شامل منابع استانی اعم از درآمد استانی، درآمد اختصاصی، واگذاری دارایی‌های مالی و سرمایه‌ای و سهم از منابع ملی و همچنین مصارف استانی اعم از اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی هرکدام به‌صورت سرجمع در قوانین بودجه سنواتی درج می‌گردد
۱۰	ماده (۲۱۳)	تکلیف رئیس‌جمهور درخصوص ارائه گزارش عملکرد مواد قانون برنامه پنجم همزمان با لایحه بودجه سالیانه تا ۱۵ آذرماه هر سال به مجلس شورای اسلامی
۱۱	بند «د» ماده (۲۱۴)	سازوکار تأمین مالی طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای بزرگ و متوسط از طریق گشایش اعتبارات اسنادی ریالی و ارزی نزد بانک‌های داخلی و خارجی همراه با پیش‌بینی ابزارهای مالی تضمینی را به‌تدریج به‌گونه‌ای پیاده کند که در پایان برنامه رابطه تأمین منابع مالی و اجرای طرح‌های فوق با نوسانات بودجه سالیانه کاهش یابد

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم توسعه
۱۲	بند «الف» و بند «و» ماده (۲۱۵)	<p>پیشنهاد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید در لوایح بودجه سنواتی با رعایت موارد زیر امکان‌پذیر است:</p> <p>الف) عناوین، اهداف کمی و اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید با رعایت مواد (۲۲) و (۲۳) قانون برنامه و بودجه براساس گزارش توجیهی فنی (حجم کار، زمانبندی اجرا)، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی و رعایت پدافند غیرعامل ازسوی مشاور و دستگاه اجرایی پس از تأیید معاونت برای یکبار و به قیمت ثابت سالی که طرح‌های مورد نظر برای اولین بار در لایحه بودجه سالیانه منظور می‌گردد به تفکیک سال‌های برنامه و سال‌های بعد به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.</p> <p>و) تصویب طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید در هر فصل توسط معاونت، منوط به تأمین اعتبار کامل برای طرح‌های مزبور است به‌طوری که اعتبار سال اول اجرای طرح جدید از نسبت کل اعتبار مورد نیاز به مدت زمان اجرای طرح (برحسب سال) کمتر نگردد. اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در ابتدای برنامه با در نظر گرفتن پیش‌بینی نرخ تورم در دوران برنامه برآورد می‌گردد و اعتبارات پیش‌بینی شده اصلاح و یا تغییر طرح برای هر فصل و دستگاه تا پایان سال آخر برنامه فقط در حد انحراف نرخ تورم واقعی از نرخ پیش‌بینی شده مجاز است</p>
۱۳	ماده (۲۱۷)	<p>کلیه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی موظفند برنامه‌های اجرایی و عملیاتی خود را در قالب بسته‌های اجرایی برنامه ظرف ۶ ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه کنند. این بسته‌ها که پس از تصویب هیئت وزیران جهت اطلاع به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌شود، مبنای تنظیم و تصویب بودجه سنواتی دستگاه قرار می‌گیرد</p> <p>تبصره- بسته اجرایی مجموعه‌ای از چندین پروژه به‌هم پیوسته و یا خوشه‌ای از پروژه‌های متجانس و به‌هم مرتبط اولویت‌دار است که به‌منظور حل یک مشکل اقتصادی، اجتماعی و یا فرهنگی در چارچوب اهداف برنامه به اجرا درمی‌آید</p>
۱۴	ماده (۲۱۹)	<p>به‌منظور استقرار نظام بودجه‌ریزی عملیاتی، دولت موظف است تا پایان سال دوم برنامه به‌تدریج زمینه‌های لازم را برای تهیه بودجه به روش عملیاتی در کلیه دستگاه‌های اجرایی فراهم آورد به نحوی که لایحه بودجه سال سوم برنامه به روش مذکور تهیه، تدوین و تقدیم مجلس شورای اسلامی شود. دستورالعمل اجرایی توسط معاونت تهیه و ابلاغ می‌شود. همچنین در اجرای بند «۳۲» سیاست‌های کلی برنامه پنجم و استقرار نظام بودجه‌ریزی عملیاتی، اعتباراتی که براساس قیمت تمام شده موضوع ماده (۱۶) قانون مدیریت خدمات کشوری اختصاص می‌یابد پس از پرداخت به واحدهای مربوطه بدون الزام به رعایت قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دستگاه‌های دولتی و فقط براساس آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی و اداری و استخدامی هزینه می‌گردد که متضمن پیش‌بینی نحوه نظارت بر هزینه‌ها و تحقق اهداف پیش‌بینی شده است و با پیشنهاد معاونت و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد</p>
۱۵	بند «و» ماده (۲۲۴)	<p>کلیه اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و کمک‌ها و سایر اعتبارات و ردیف‌های مندرج در جداول قوانین بودجه سنواتی به شرح عناوین و ارقام جداول مذکور فقط</p>

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم توسعه
		در حدود وصولی درآمدها و سایر منابع عمومی به شرح عناوین و ارقام مندرج در جداول مربوط قوانین یاد شده براساس مفاد موافقتنامه‌های متبادله دستگاه با معاونت و در حدود ابلاغ و تخصیص اعتبار ازسوی معاونت، قابل تعهد، پرداخت و هزینه است
۱۶	بند «ک» ماده (۲۲۴)	ایجاد و تحمیل هرگونه بار مالی مازاد بر ارقام مندرج در قوانین بودجه سنواتی، توسط کلیه دستگاه‌های اجرایی ازجمله دستگاه‌های مباشر دولت در موارد مختلف از قبیل خرید تضمینی و هزینه‌های تبعی خرید، جبران زیان، تفاوت قیمت، تنظیم بازار، یارانه نهاده‌ها و غیر آن، ایفای تعهدات خاص، کالاهای اساسی، جایزه صادراتی و مانند آن که از اعتبارات عمومی استفاده می‌شود ممنوع است
۱۷	بند «ن» ماده (۲۲۴)	کلیه دستگاه‌های اجرایی دارای ردیف در قوانین بودجه سنواتی موظفند حداکثر تا پایان اردیبهشت‌ماه هر سال براساس اعتبار ابلاغی اعم از هزینه‌ای، مالی و نیز تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید متن پیشنهادی موافقتنامه مربوط را براساس الزامات قانون برنامه و قوانین بودجه سنواتی و سایر قوانین و مقررات مربوط در چارچوب فرم‌ها، شرایط و دستورالعمل‌های ابلاغی معاونت ارائه نمایند معاونت موظف است در صورت موافقت با متن پیشنهادی حداکثر ظرف ۱۵ روز نسبت به امضای موافقتنامه و ابلاغ آن اقدام نماید و در صورت عدم موافقت با متن پیشنهادی خود نسبت به اصلاح و ابلاغ موافقتنامه نهایی به نحوی که مغایر قانون نباشد ظرف پانزده روز رأساً اقدام کند، موافقتنامه ابلاغی لازم‌الاجراست
۱۸	بند «ع» ماده (۲۲۴)	کلیه مراجع و دستگاه‌های ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که زیرمجموعه قوه مجریه می‌باشند و صلاحیت وضع مصوبه لازم‌الاجرا را دارند، در کلیه مصوبات و تصمیماتی که تکالیفی برای مصرف اعتبار بودجه کل کشور تعیین می‌نماید قبل از اتخاذ تصمیم یا تصویب باید تأیید معاونت را مبنی بر وجود اعتبار برای آن منظور و عدم مغایرت با احکام و ردیف‌های بودجه را اخذ نمایند کلیه مراجع و دستگاه‌ها و دارندگان ردیفی که زیرمجموعه قوه مجریه نیستند، در مصوبات و تصمیمات خود مکلفند در سقف اعتبارات مصوب موضوع قوانین بودجه سنواتی با رعایت احکام و ردیف‌های آن اقدام نمایند
۱۹	ماده (۲۲۵)	دولت موظف است بار مالی کلیه قوانین و مقررات از جمله احکام قانون برنامه پنجم که مستلزم استفاده از منابع عمومی است را در لوائح بودجه سنواتی در حدود درآمدهای وصولی و پیش‌بینی اجرا نماید

مأخذ: قانون برنامه پنجم توسعه.

۲. احکام صریح بودجه‌ای

این احکام بیان‌کننده وظایف محول شده بر دستگاه‌های اجرایی و دولت در قانون برنامه پنجم توسعه و همچنین پیش‌بینی منابع مالی لازم برای آن می‌باشد.

در این احکام:

- به‌طور صریح محل تأمین منابع مالی اجرای احکام از محل بودجه‌های سالیانه پیش‌بینی شده است و دولت و یا دستگاه اجرایی مربوطه مکلف به اجرای آن، طی دوره‌ای مشخص است.
- عبارت‌هایی نظیر تأمین مالی، حمایت مالی، اعطای تسهیلات و... به‌کار برده شده است که مستلزم لحاظ و توجه در بودجه‌های سالیانه می‌باشند. جدول ۲ نشان می‌دهد که ۱۴۲ حکم از احکام قانون برنامه پنجم توسعه (۶۰/۴۲ درصد)، احکام صریح بودجه‌ای می‌باشند.

جدول ۲. احکام صریح بودجه‌ای موجود در قانون برنامه پنجم توسعه

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۱	ماده (۷)	حمایت مالی دولت به‌منظور زنده و نمایان نگه‌داشتن اندیشه دینی و سیاسی و سیره عملی حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری و برجسته کردن نقش آن به‌عنوان یک معیار اساسی در تدوین الگوی توسعه اسلامی - ایرانی
۲	ماده (۸)	حمایت‌های لازم در ابعاد مالی، حقوقی برای توسعه انجمن‌ها و قطب‌های علمی حوزوی و دانشگاهی، کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره، دولت از توسعه آموزش‌ها و پژوهش‌های بنیادین کاربردی در حوزه‌های دین و نشر فرهنگ و معارف اسلامی و گرایش‌های تخصصی مرتبط
۳	بند «الف» ماده (۹)	تأمین به‌صورت کمک بلاعوض حداکثر پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه تکمیل مراکز فرهنگی، هنری، دینی و قرآنی دارای پیشرفت فیزیکی حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) بخش غیردولتی و همچنین احداث اماکن ورزشی همجوار و متعلق به مساجد و کانون‌های فرهنگی ورزشی جوانان بسیج
۴	بند «ب» ماده (۹)	از تأسیس شهرک‌های سینمایی، تلویزیونی و رسانه‌ای و اداره آنها حمایت مالی و حقوقی نماید
	بند «ب» ماده (۱۱)	حمایت مالی از راه‌اندازی موزه‌های تخصصی به‌ویژه موزه‌های دفاع مقدس و شهدا توسط مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، تعاونی و بخش خصوصی
۵	بند «ج» ماده (۱۱)	حمایت مالی از ایجاد مراکز حفظ آثار و فرهنگ سنتی عشایری و روستایی توسط بخش خصوصی و نهادهای عمومی غیردولتی و تعاونی با رعایت موازین اسلامی به‌منظور توسعه گردشگری آن مناطق
۶	بند «د» ماده (۱۱)	حمایت مالی از مالکیت و حقوق قانونی مالکین بناها و آثار و اشیای تاریخی منقول در جهت حفظ، صیانت و کاربرد مناسب آنها و اقدامات لازم جهت بیمه آثار فرهنگی، هنری و تاریخی

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۷	بند «ب» ماده (۱۲)	توسعه امکانات، فعالیت‌های فرهنگی و خدمات زیارتی در قطب‌های زیارتی و گردشگری مذهبی و فراهم نمودن زمینه زیارت مطلوب و اجرای پروژه‌های زیربنایی مورد نیاز در قالب بودجه‌های سنواتی
۸	ماده (۱۳)	پیش‌بینی اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای در ردیف‌های مستقل و اعتبار مورد نیاز پرداخت تسهیلات در قالب قوانین بودجه سنواتی جهت توسعه ورزش همگانی و قهرمانی
۹	بند «ه» ماده (۱۶)	به‌منظور افزایش سهم تحقیق و پژوهش از تولید ناخالص داخلی به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که سهم پژوهش از تولید ناخالص داخلی، سالیانه به‌میزان نیم درصد (۰/۵٪) افزایش یافته و تا پایان برنامه به سه درصد (۳٪) برسد. در این راستا منابع تحقیقات موضوع این بند را هر سال در بودجه سنواتی در قالب برنامه‌های خاص مشخص نموده و نیز در پایان سال گزارش عملکرد تحقیقاتی کشور موضوع این بند را به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند
۱۰	بند «الف» ماده (۱۷)	حمایت مالی از پژوهش‌های تقاضامحور مشترک با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و حوزه‌های علمیه در موارد ناظر به حل مشکلات موجود کشور مشروط به اینکه حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از هزینه‌های آن را کارفرمای غیردولتی تأمین و تعهد کرده باشد
۱۱	بند «ب» ماده (۱۷)	حمایت مالی و تسهیل شکل‌گیری و توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط خصوصی و تعاونی که در زمینه تجاری‌سازی دانش و فناوری به‌ویژه تولید محصولات مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته و صادرات خدمات فنی و مهندسی فعالیت می‌کنند و نیز حمایت از راه‌اندازی مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری از طریق بخش غیردولتی
۱۲	بند «د» ماده (۱۷)	حمایت مالی از ایجاد و توسعه بورس ایده و بازار فناوری به‌منظور استفاده از ظرفیت‌های علمی در جهت پاسخگویی به نیاز بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات
۱۳	بند «ه» ماده (۱۷)	حمایت مالی از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی در راستای ارتقای بهره‌وری و حل مشکلات کشور
۱۴	بند «و» ماده (۱۷)	تأمین و پرداخت بخشی از هزینه ثبت اختراعات، تولید دانش فنی و حمایت مالی از تولیدکنندگان برای خرید دانش فنی و امتیاز اختراعات
۱۵	بند «ج» ماده (۱۸)	اعطای حمایت‌های مالی و بورس تحصیلی از طریق وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بنیاد ملی نخبگان
۱۶	بند «م» ماده (۱۸)	تأمین و پرداخت بخشی از هزینه‌های ثبت جواز امتیاز علمی در سطح ملی و بین‌المللی و ایجاد تمهیدات و تسهیلات لازم برای انتشار آثار مفید علمی آنان
۱۷	جزء «۱» بند «الف» ماده (۲۰)	هزینه سرانه تربیت نیروی انسانی متخصص مورد تقاضای کشور براساس هزینه‌های آموزشی و هزینه‌های خدمات پژوهشی، تحقیقاتی و فناوری مورد حمایت را در چارچوب بودجه‌ریزی عملیاتی برای هر دانشگاه و مؤسسه آموزشی، تحقیقاتی و فناوری دولتی محاسبه و به‌طور سالیانه تأمین کند

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۱۸	جزء «۲» بند «الف» ماده (۲۰)	حمایت مالی و تسهیل شرایط برای افزایش تعداد مجلات پژوهشی و ترویجی کشور در زمینه‌های مختلف علمی با حفظ کیفیت
۱۹	جزء «۳» بند «الف» ماده (۲۰)	حمایت مالی از ده دانشگاه برتر وابسته به وزارت علوم تحقیقات و فناوری و پنج دانشگاه برتر وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که دارای عملکرد برجسته در راستای گسترش مرزهای دانش و فناوری هستند
۲۰	جزء «۴» بند «الف» ماده (۲۰)	حمایت مالی از انجمن‌های علمی
۲۱	تبصره «۲» بند «ب» ماده (۲۰)	اعتبارات اختصاص‌یافته از منابع عمومی دولت به این مراکز و مؤسسات کمک تلقی شده و بعد از پرداخت به این مراکز به هزینه قطعی منظور و براساس بودجه تفصیلی مصوب هیئت امنا و با مسئولیت ایشان قابل هزینه است
۲۲	بند «ج» ماده (۲۰)	معادل درآمدهایی که مؤسسات و مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و فرهنگستان‌ها در هر سال از محل تبرعات، هدایا و عواید موقوفات جذب می‌نمایند از محل درآمد عمومی نیز به‌عنوان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تأمین و محاسبه می‌گردد
۲۳	بند «و» ماده (۲۰)	اختصاص اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای از محل بودجه عمومی دولت به دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی و فرهنگستان‌ها براساس ردیف مستقل در بودجه‌های سنواتی در قالب اعتبارات ملی
۲۴	بند «ز» ماده (۲۰)	اختصاص تسهیلات اعتباری به صورت وام بلندمدت قرض‌الحسنه در اختیار صندوق رفاه دانشجویان و یا سایر نهادهای ذیربط به‌منظور حمایت از دانشجویان دانشگاه‌های دولتی، آزاد اسلامی، علمی - کاربردی و پیام نور و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای وابسته به وزارت آموزش و پرورش، مؤسسات آموزش عالی غیردولتی
۲۵	بند «ک» ماده (۲۰)	تأمین شهریه دانشجویان جانباز ۲۵ درصد و بالاتر و فرزندان آنان، فرزندان شاهد، آزادگان و فرزندان آنان و دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی از محل اعتبارات ردیف مستقل معاونت
۲۶	بند «ب» ماده (۲۱)	فراهم‌سازی ارتقای مهارت در کشور از طریق اعطای تسهیلات مالی با نرخ ترجیحی و تأمین فضاهای فیزیکی و کالبدی با شرایط سهل و زمینه‌سازی حضور فعال و مؤثر بخش غیردولتی در توسعه آموزش‌های رسمی و غیررسمی مهارتی و علمی - کاربردی کشور
۲۷	ماده (۲۲)	منظور کردن مابه‌التفاوت اعتبارات مصوب و اعتبارات تخصیص یافته برای بازسازی و مقاوم‌سازی مدارس بدون استحکام از محل منابع عمومی یا حساب ذخیره ارزی در قالب بودجه سنواتی
۲۸	تبصره ماده (۲۲)	دولت مکلف به تنظیم و اجرای سیاست‌های حمایتی از خیرین مدرسه‌ساز می‌باشد و باید معادل کمک‌های تحقق یافته آنان را جهت تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام در بودجه سنواتی منظور نماید

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۲۹	جزء «۳» بند «الف» ماده (۲۶)	ممنوعیت ایجاد هرگونه تعهد بیمه‌ای و بار مالی خارج از ارقام مقرر در جداول قوانین بودجه سنواتی برای صندوق‌های بازنشستگی
۳۰	ماده (۲۹)	تأمین اعتبار بار مالی ناشی از کلیه تصویب‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و همچنین تصمیمات و مصوبات هیئت‌های امنا و سایر مقامات و مراجع اجرایی به استثنای احکام محاکم قضایی که متضمن بار مالی برای صندوق‌های بازنشستگی یا دستگاه‌های اجرایی و دولت باشد در قوانین بودجه کل کشور در هر سال
۳۱	بند «ب» ماده (۳۴)	به منظور تحقق شاخص عدالت در سلامت و کاهش سهم هزینه‌های مستقیم مردم به حداکثر معادل سی درصد (۳۰٪) هزینه‌های سلامت، ایجاد دسترسی عادلانه مردم به خدمات بهداشتی درمانی، کمک به تأمین هزینه‌های تحمل‌ناپذیر درمان، پوشش دارو، درمان بیماران خاص و صعب‌العلاج، تقلیل وابستگی گردش امور واحدهای بهداشتی درمانی به درآمد اختصاصی و کمک به تربیت، تأمین و پایداری نیروی انسانی متخصص مورد نیاز، ده درصد (۱۰٪) خالص کل وجوه حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها علاوه بر اعتبارات بخش سلامت افزوده می‌شود دولت موظف است اعتبار مزبور را هر سال برآورد و در ردیف خاص در لایحه بودجه ذیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منظور نماید تا برای موارد فوق‌الذکر هزینه گردد
۳۲	بند «الف» ماده (۳۸)	فراهم آوردن زمینه‌های لازم در قالب بودجه‌های سنواتی برای تحت پوشش قرار دادن آحاد جامعه جهت بیمه همگانی و اجباری پایه سلامت تا پایان سال اول برنامه
۳۳	تبصره «۴» بند «ب» ماده (۳۸)	پیش‌بینی اعتبارات مربوط به حوزه درمان براساس عملکرد در قبال ارائه خدمات و محاسبه به‌عنوان بخشی از تعرفه استحقاقی در قالب بودجه سنواتی
۳۴	جزء «۱» بند «د» ماده (۳۸)	تأمین ۱۰۰ درصد حق بیمه اقشار نیازمند خانوارهای روستاییان و عشایر و اقشار نیازمند تحت پوشش نهادهای حمایتی و مؤسسات خیریه در بودجه عمومی
۳۵	جزء «۲» بند «د» ماده (۳۸)	تأمین بخشی از حق بیمه مشمولین خانوارهای کارکنان کشوری و لشگری شاغل و بازنشسته از بودجه عمومی کشور
۳۶	بند «ه» ماده (۳۸)	شورای عالی بیمه سلامت مکلف است هر ساله قبل از شروع سال جدید نسبت به بازنگری ارزش نسبی و تعیین تعرفه خدمات سلامت برای کلیه ارائه‌دهندگان خدمات بهداشت، درمان و تشخیص در کشور اعم از دولتی و غیردولتی و خصوصی با رعایت اصل تعادل منابع و مصارف و قیمت واقعی در جهت تقویت رفتارهای مناسب بهداشتی، درمانی و مبانی محاسباتی واحد و یکسان در شرایط رقابتی و براساس بند «۸» ماده (۱) و مواد (۸) و (۹) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی اقدام و مراتب را پس از تأیید معاونت جهت تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۳۷	ماده (۳۹)	توانمندسازی افراد و گروه‌های نیازمند به‌ویژه زنان سرپرست خانوار و معلولان نیازمند با تأکید بر برنامه‌های اجتماع‌محور و خانواده‌محور، با استفاده از منابع بودجه عمومی
۳۸	بند «ب» ماده (۴۴)	تأمین صد درصد (۱۰۰٪) هزینه درمانی ایثارگران شاغل و افراد تحت تکفل آنان توسط دستگاه اجرایی مربوطه و هزینه درمانی ایثارگران غیرشاغل و افراد تحت تکفل آنان توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران
۳۹	بند «ج» ماده (۴۴)	کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند بیست درصد (۲۰٪) اعتبارات فرهنگی خود را در چارچوب موافقتنامه مبادله شده با معاونت، صرف ترویج فرهنگ ایثار و شهادت نمایند
۴۰	بند «د» ماده (۴۴)	پیش‌بینی تا ۱۰۰ درصد هزینه‌های خدمات مربوطه به ساخت مسکن برای خانواده‌های شهدا و ایثارگران، توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران برای یکبار و حداکثر برای یکصد مترمربع در بودجه سنواتی
۴۱	بند «ه» ماده (۴۴)	اعطای بورس تحصیلی داخل و خارج کشور به جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر، آزادگان با حداقل پنج‌سال اسارت و فرزندان شهدا و درخصوص اعزام به خارج مشروط به شرایط علمی موضوع قانون اعزام دانشجویان به خارج از کشور
۴۲	بند «ح» ماده (۴۴)	تأمین معیشت و پوشش بیمه‌ای ایثارگران و رزمندگان معسر در قالب بودجه سنواتی
۴۳	بند «ط» ماده (۴۶)	تأمین وجوه مورد نیاز جهت توسعه زیرساخت‌های ارتباطی و فناوری اطلاعات مناطق کمترتوسعه‌یافته در قالب بودجه سنواتی
۴۴	بند «الف» ماده (۵۰)	مصوبات هیئت وزیران، شورای حقوق و دستمزد و شورای توسعه مدیریت درخصوص افزایش سالیانه ضریب حقوق کارکنان مشمول و غیرمشمول قانون مدیریت خدمات کشوری و تصویب افزایش جداول و امتیازات و میزان فوق‌العاده‌های موضوع فصل دهم قانون مذکور و تعیین عیدی و پاداش ۶ماهه و تعیین موارد و سقف کمک‌های رفاهی مستقیم و غیرمستقیم در سقف اعتبارات مصوب مندرج در بودجه‌های سنواتی است
۴۵	تبصره «۱» ماده (۵۱)	تعیین تعداد مجوزهای استخدامی برای هر سال در سقف اعتبارات مصوب در قانون بودجه
۴۶	ماده (۵۲)	تعیین سقف معافیت مالیاتی موضوع مواد (۸۴) و (۸۵) قانون مالیات‌های مستقیم در طول برنامه هر ساله در بودجه سنواتی
۴۷	ماده (۶۴)	در مواردی که در اجرای قانون مدیریت خدمات کشوری وظایف تصدی دولت به بخش خصوصی یا تعاونی واگذار می‌شود، واگذاری وظایف رافع مسئولیت حاکمیتی دولت در مقابل شهروندان نیست. در این‌گونه موارد تنظیم رابطه دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی که عهده‌دار وظیفه تصدی‌های واگذار شده دولت شده‌اند براساس آیین‌نامه‌ای است که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد دولت مکلف است در صورت عدم حصول نتیجه مورد نظر، ضمن رعایت قانون مدیریت خدمات کشوری و مقررات مربوطه براساس آیین‌نامه موضوع این ماده وظایف یاد

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
		شده را به سایر متقاضیان بخش خصوصی یا تعاونی واگذار نماید به گونه‌ای که خدمت‌رسانی به مردم بدون انقطاع تداوم یابد. در این صورت هزینه‌هایی که بخش خصوصی و تعاونی متحمل شده است با تصویب شورای اقتصاد با احتساب خسارات وارده در قالب بودجه سنواتی قابل تأمین است
۴۸	بند «ج» ماده (۶۵)	تعداد کل کارکنان هر دستگاه در تصدی‌های قابل واگذاری (اعم از رسمی، پیمانی، قراردادی، کار معین و مشخص، ساعتی و عناوین مشابه) به استثنای اعضای هیئت علمی سالیانه حداقل دو درصد (۲٪) کاهش می‌یابد. موارد استثناء همه‌ساله در قانون بودجه همان سال تعیین می‌شود
۴۹	ماده (۶۶)	دیون دولت به دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور و صندوق‌ها و اشخاص حقوقی دولتی و عمومی به استثنای دیون مربوط به سهم قانونی دولت از حق بیمه از محل منابع ناشی از اجرای احکام این قانون محاسبه و تهاتر می‌گردد و هرگونه تعهد جدید نیز فقط در قالب و در حدود بودجه سنواتی کل کشور قابل اجرا می‌باشد دیون مربوط به سهم قانونی دولت از حق بیمه صندوق‌ها پس از محاسبه بخشی که از باقیمانده منابع اجرای این قانون و بودجه سنوات قبل کشور با رعایت مسئولیت قانونی مدیران در رعایت مصلحت صندوق و سود متعارف سرمایه‌گذاری‌ها تهاتر می‌شود، از طریق پیش‌بینی در قوانین بودجه سنواتی قابل پرداخت و تأمین است
۵۰	ماده (۶۹)	وزارت بازرگانی مکلف است با همکاری اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، اتاق تعاون، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر دستگاه‌های ذیربط با هماهنگی معاونت و در چارچوب بودجه‌های سنواتی، ضوابط و سیاست‌های تشویقی لازم از جمله اهدای جوایز یا اعطای تسهیلات یا کمک‌های مالی، برای استفاده کالاها و خدمات از نام و نشان تجاری در بازار خرده‌فروشی و عمده‌فروشی با حفظ حقوق معنوی صاحب نشان را تا پایان سال اول برنامه تهیه و برای اجرا ابلاغ نماید
۵۱	ماده (۷۹)	حداکثر سه درصد (۳٪) از هر مرحله تخصیص اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی در خزانه نگهداری می‌شود و پرداخت آن به دستگاه منوط به ارائه تأیید معاونت مبنی بر رعایت مصوبات موضوع این ماده و دیگر تکالیف قانونی مربوط به بهره‌وری است
۵۲	بند «الف» ماده (۸۰)	حمایت مالی و تشویق توسعه شبکه‌ها، خوشه‌ها و زنجیره‌های تولیدی، ایجاد پیوند مناسب بین بنگاه‌های کوچک، متوسط، بزرگ (اعطای کمک‌های هدفمند) و انجام تمهیدات لازم برای تقویت توان فنی - مهندسی - تخصصی، تحقیق و توسعه و بازاریابی در بنگاه‌های کوچک و متوسط و توسعه مراکز اطلاع‌رسانی و تجارت الکترونیک برای آنها
۵۳	بند «د» ماده (۸۰)	حمایت مالی و حقوقی و تنظیم سیاست‌های تشویقی در جهت تبدیل فعالیت‌های غیرمتشکل اقتصادی خانوار به واحدهای متشکل
۵۴	بند «ه» ماده (۸۰)	حمایت مالی از بخش غیردولتی به منظور توسعه و گسترش آموزش‌های کسب‌وکار، کارآفرینی، فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۵۵	بند «و» ماده (۸۰)	اعمال تخفیف پلکانی و یا تأمین بخشی از حق بیمه سهم کارفرمایان کارگاههایی که با تأیید و یا معرفی واحدهای وزارت کار و امور اجتماعی در جهت به‌کارگیری نیروی کار جدید مبادرت می‌نمایند، به شرط آنکه واحد، تازه تأسیس بوده و یا در سال قبل از آن، کاهش نیروی کار نداشته باشد
۵۶	جزء «۱» بند «ب» ماده (۸۱)	زمانبندی پرداخت بدهی‌ها و تعهدات اعم از میان‌مدت و کوتاه‌مدت خارجی را به گونه‌ای تنظیم نماید که بازپرداخت‌های سالیانه این بدهی‌ها و تعهدات بدون در نظر گرفتن تعهدات ناشی از بیع متقابل در پایان برنامه پنجم از سی درصد (۳۰٪) درآمدهای ارزی دولت در سال آخر برنامه پنجم تجاوز نکند. در استفاده از تسهیلات خارجی اولویت با تسهیلات بلندمدت است
۵۷	جزء «۲» بند «ب» ماده (۸۱)	زمانبندی پرداخت بدهی‌ها و تعهدات اعم از میان‌مدت و کوتاه‌مدت خارجی را به گونه‌ای تنظیم نماید که بازپرداخت‌های سالیانه این بدهی‌ها و تعهدات بدون در نظر گرفتن تعهدات ناشی از بیع متقابل در پایان برنامه پنجم از سی درصد (۳۰٪) درآمدهای ارزی دولت در سال آخر برنامه پنجم تجاوز نکند. در استفاده از تسهیلات خارجی اولویت با تسهیلات بلندمدت است
۵۸	بند «الف» ماده (۸۲)	جواز استفاده از تسهیلات مالی خارجی توسط دستگاه‌های اجرایی در طول دوره برنامه پنجم در قالب قوانین بودجه سنواتی
۵۹	بند «الف» ماده (۸۳)	اجازه به بانک مرکزی جهت تأمین مالی پروژه‌های زیربنایی توسعه‌ای دولتی نسبت به انتشار اوراق مشارکت و انواع صکوک اسلامی در بازارهای بین‌المللی در چارچوب قانون بودجه سنواتی
۶۰	ماده (۸۴)	صندوق توسعه ملی که در این ماده صندوق نامیده می‌شود با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی تشکیل می‌شود
۶۱	بند «ح» ماده (۸۴)	منابع صندوق: ۱. حداقل معادل بیست درصد (۲۰٪) از منابع حاصل از صادرات نفت (نفت‌خام و میعانات گازی، گاز و فرآورده‌های نفتی) در سال‌های برنامه و تعیین مبلغ آن در قوانین بودجه سنواتی ۲. پنجاه درصد (۵۰٪) مانده نقدی حساب ذخیره ارزی در پایان سال ۱۳۸۹ و سال‌های بعد ۳. بیست درصد (۲۰٪) منابع موضوع جزء «د» بند «۴» قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور
۶۲	بند «ب» ماده (۸۶)	دولت مجاز است با تشویق و حمایت مالی و حقوقی از صندوق‌های قرض‌الحسنه مردمی تحت نظارت بانک مرکزی، سازوکار لازم را برای توسعه آنها فراهم نماید
۶۳	ماده (۹۳)	دولت مجاز است در قالب بودجه‌های سنواتی، بخشی از سود شرکت بیمه ایران و بانک‌هایی که به موجب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی ۱۰۰ درصد در بخش دولتی باقی خواهند ماند پس از کسر مالیات برای افزایش سرمایه دولت در شرکت مذکور و بانک‌های یاد شده اختصاص دهد

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۶۴	بند «الف» (۱۰۴)	به منظور ارتقای مشارکت بنگاه‌ها و افزایش سهم تشکل‌ها، شبکه‌ها، خوشه‌ها، اتحادیه شرکت‌ها (کنسرسیوم‌ها)، شرکت‌های مدیریت صادرات و شرکت‌های بزرگ صادراتی و دارای تنوع محصول، دولت مجاز است کمک‌ها، تسهیلات، مشوق‌ها و حمایت‌های مستقیم و غیرمستقیم خود در حوزه صادرات غیرنفتی را از طریق این تشکل‌ها اعطا نماید
۶۵	بند «الف» (۱۰۵)	سرمایه شرکتی که از ادغام شرکت‌های موضوع این بند حاصل می‌گردد تا سقف مجموع سرمایه شرکت‌های ادغام شده در آن، از پرداخت مالیات موضوع ماده (۴۸) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحیه‌های آن معاف است
۶۶	بند «ز» ماده (۱۱۲)	به منظور زدودن فقر از چهره مناطق آزاد تجاری، سازمان‌های مناطق آزاد موظفند حداقل یک درصد (۱٪) از محل وصول عوارض ورود و صدور کالاها و خدمات این مناطق را از طریق نهادهای حمایتی به محرومین و نیازمندان بومی این مناطق اختصاص دهند
۶۷	بند «الف» ماده (۱۱۷)	در پایان برنامه نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی مشروط به عدم افزایش نرخ مالیات‌های مستقیم و گسترش پایه‌های مالیاتی حداقل به ده درصد (۱۰٪) برسد
۶۸	بند «ب» ماده (۱۱۷)	افزایش سالیانه ۱۰ درصد (۱۰٪) نسبت درآمدهای عمومی به استثنای درآمدهای نفت و گاز به اعتبارات هزینه‌ای
۶۹	بند «ج» ماده (۱۱۷)	افزایش اعتبارات هزینه‌ای دولت سالیانه حداکثر ۲ درصد کمتر از نرخ تورم
۷۰	ماده (۱۱۸)	مجوز به دستگاه‌های اجرایی و یا شرکت‌های دولتی تا در چارچوب قوانین بودجه سنواتی، اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و یا منابع سرمایه‌گذاری داخلی خود را در قالب وجوه اداره شده یا یارانه سود تسهیلات، براساس قراردادهای منعقد در اختیار بانک‌های عامل قرار دهند
۷۱	بند «الف» ماده (۱۱۹)	ثبت معافیت‌های مالیاتی مذکور (جایگزینی سیاست اعتبار مالیاتی با نرخ صفر به جای معافیت‌های قانونی مالیاتی) به صورت جمعی - خرجی در قوانین بودجه سالیانه
۷۲	بند «ب» ماده (۱۲۴)	افزایش سالیانه سرمایه بانک توسعه تعاون و صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری از محل بخشی از منابع مالی جزء «۲» ماده (۲۹) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی در قالب بودجه‌های سنواتی به منظور اعطای تسهیلات بانکی و پوشش خطرپذیری (ریسک) تعاونی‌های فراگیر ملی با اولویت تعاونی‌های کشاورزی، روستایی و عشایری
۷۳	بند «الف» ماده (۱۲۵)	تهیه طرح‌های دارای توجیه فنی و اقتصادی برای توسعه میدان‌های نفت و گاز و افزایش تولید سیانت شده با حفظ ظرفیت تولید سال ۱۳۸۹ تا سقف تولید اضافی، روزانه ۱ میلیون بشکه نفت خام و ۲۵۰ میلیون مترمکعب گاز طبیعی و درج در قوانین بودجه سنواتی
۷۴	ماده (۱۲۶)	عقد قراردادهای بیع متقابل توأم برای اکتشاف و توسعه میداین جدید در قالب ارقام مذکور در ماده (۱۲۵) قانون برنامه پنجم و در قالب بودجه‌های سنواتی کل کشور

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۷۵	ماده (۱۲۷)	جواز وزارت نفت درخصوص تکمیل دو پالایشگاه میعانات گازی «ستاره خلیج فارس» و «فارس» با ظرفیت اسمی به ترتیب ۳۶۰ هزار و ۱۲۰ هزار بشکه به صورت سرمایه‌گذاری و یا تسهیلات در قالب وجوه اداره شده در چارچوب بودجه سنواتی از محل منابع داخلی شرکت‌های تابعه و منابع خارجی ترجیحاً با مشارکت بخش‌های خصوصی و تعاونی
۷۶	ماده (۱۳۲)	جواز دولت درخصوص اختصاص دو درصد (۲٪) از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی، به ترتیب یک‌سوم به استان‌های نفت‌خیز و گازخیز و دوسوم به شهرستان‌ها و مناطق کمتر توسعه‌یافته جهت اجرای برنامه‌های عمرانی در قالب بودجه‌های سنواتی
۷۷	بند «الف» ماده (۱۳۳)	شرکت توانیر و شرکت‌های وابسته و تابعه وزارت نیرو موظفند: الف) با استفاده از منابع حاصل از فروش نیروگاه‌های موجود یا در دست اجرا و سایر اموال و دارایی‌های شرکت‌های مذکور و با رعایت قانون نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) نسبت به پرداخت یارانه خرید برق از تولیدکنندگان برق پراکنده با مقیاس کوچک و ظرفیت‌های تولید برق مشترکین از طریق عقد قراردادهای بلندمدت و همچنین تبدیل تا دوازده هزار (۱۲,۰۰۰) مگاوات نیروگاه گازی به سیکل ترکیبی اقدام نماید
۷۸	ماده (۱۳۴)	منابع مالی مورد نیاز نسبت به اعمال مشوق‌های مالی جهت رعایت الگوی مصرف و بهینه‌سازی مصرف انرژی، تولید محصولات کم‌مصرف و با استاندارد بالا، از محل وجوه حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، منابع داخلی شرکت‌های تابعه وزارتخانه‌های نفت، نیرو و صنایع و معادن و یا فروش نیروگاه‌ها و سایر دارایی‌ها از جمله اموال منقول و غیرمنقول، سهام و سهم‌الشرکه وزارت نیرو و سایر شرکت‌های تابعه و وابسته و بنگاه‌ها در قالب بودجه سنواتی تأمین می‌شود
۷۹	ماده (۱۳۸)	کلیه سازمان‌ها و شرکت‌های مشمول قانون برنامه که به منظور کاهش انتشار گازهای آلاینده در چارچوب سازوکارهای بین‌المللی موجود، مانند سازوکار توسعه پاک (CDM)، موفق به اخذ گواهی کاهش انتشار می‌شوند، مجاز به واگذاری یا فروش آن طی سال‌های برنامه می‌باشند. هفتاد درصد (۷۰٪) وجوه حاصله جزء درآمدهای داخلی شرکت ذریع منظر منظور می‌شود و هزینه‌های مربوط به اخذ گواهی‌های مزبور از همین محل قابل تأمین و پرداخت خواهد بود. سی درصد (۳۰٪) باقیمانده به خزانه کل کشور واریز می‌شود
۸۰	ماده (۱۳۹)	جواز دولت برای حمایت از بخش‌های خصوصی و تعاونی از طریق وجوه اداره شده و یارانه سود تسهیلات، زمینه تولید تا پنج هزار مگاوات انرژی بادی و خورشیدی در طول برنامه
۸۱	بند «ه» ماده (۱۴۰)	تکلیف دولت درخصوص منظور کردن اعتبارات لازم در قالب بودجه سنواتی به منظور تسریع در اجرای طرح‌های استحصال، تنظیم، انتقال و استفاده از حبابه کشور از رودخانه‌های مرزی و منابع مشترک

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۸۲	بند «الف» ماده (۱۴۲)	جواز وزارت نیرو خرید آب استحصالی و پساب تصفیه شده از سرمایه‌گذاران اعم از داخلی و خارجی، آب مازاد ناشی از صرفه‌جویی حقابه‌داران در بخش‌های مصرف و همچنین هزینه‌های انتقال آب توسط بخش غیردولتی را با قیمت توافقی یا با پرداخت یارانه براساس دستورالعمل مصوب شورای اقتصاد
۸۳	بند «ی» ماده (۱۴۳)	قرار دادن بخشی از منابع دولت در چارچوب بودجه سالیانه از طریق دستگاه اجرایی زیربند به‌عنوان کمک به تشکیل و افزایش سرمایه صندوق‌های غیردولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی و یا به‌صورت وجوه اداره شده در اختیار صندوق‌های مذکور (مبالغ پرداختی به صندوق‌ها به هزینه قطعی منظور می‌شود)
۸۴	بند «الف» ماده (۱۴۵)	حمایت از تولید محصولات کشاورزی در قالب جبران بخشی از یارانه سود و کارمزد تسهیلات بانکی، کمک‌های بلاعوض، پرداخت یارانه و سایر مشوق‌ها با اولویت رعایت الگوی کشت بهینه ملی - منطقه‌ای
۸۵	ماده (۱۴۶)	حمایت‌های حقوقی و مالی لازم را از تشکیل تشکلهای حقوقی با اولویت تعاونی‌های تولید کشاورزی در جهت اعمال مدیریت واحد یا اتخاذ سیاست‌های تشویقی برای یکپارچه‌سازی زمین‌های کشاورزی
۸۶	بند «الف» ماده (۱۴۹)	حمایت مالی از توسعه کشتارگاه‌های صنعتی و بهبود کشتارگاه‌های سنتی و نیمه‌صنعتی توسط بخش غیردولتی به منظور ارتقای شاخص بهداشت کشتار انواع دام
۸۷	بند «ب» ماده (۱۴۹)	ارتقای سطح کلی حمایت از کشاورزی به حداقل سی‌وپنج درصد (۳۵٪) ارزش تولید این بخش
۸۸	بند «الف» ماده (۱۵۱)	جواز دولت درخصوص مورد بخشش قرار دادن بخشی از سرجمع کل تسهیلات اعطایی سالیانه به بخش‌های خصوصی و تعاونی که در قالب اعتبارات وجوه اداره شده برای صنایع نوین در بودجه‌های سالیانه منظور می‌شود (شامل سود و کارمزد تسهیلات اعطایی)
۸۹	ماده (۱۵۷)	درجهت توسعه فعالیت‌های معدنی و ارتقای نقش معدن در اقتصاد ملی دولت موظف است در سقف بودجه سنواتی: الف) نقشه‌های پایه زمین‌شناسی، شناسایی، پی‌جویی و اکتشاف عمومی کلیه ظرفیت‌های (پتانسیل‌های) معدنی کشور را تهیه و پس از بلوک‌بندی محدوده‌ها، ادامه عملیات را به بخش غیردولتی واگذار نماید ب) به‌منظور ساماندهی امر اکتشاف در کشور، پایگاه جامع علوم زمین را با استفاده از اطلاعات کلیه دستگاه‌های زیربند تا سال دوم برنامه راه‌اندازی کند ج) نسبت به تکمیل زیرساخت‌های لازم برای معادن بزرگ و مناطق معدنی و صنایع انرژی‌بر معدنی کمک نماید
۹۰	ماده (۱۵۸)	جواز دولت درخصوص انجام کمک‌های لازم به شهرک‌ها و نواحی صنعتی دولتی و غیردولتی به‌ویژه در امور تأمین راه، آب، برق، گاز و تلفن تا ورودی واحدهای مستقر در این شهرک‌ها در قالب بودجه‌های سنواتی

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۹۱	بند «د» ماده (۱۶۳)	به منظور کمک به تدارک ناوگان حمل و نقل جاده‌ای بین شهری و احداث پایانه‌های مسافری و باری و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین‌راهی توسط بخش‌های خصوصی و تعاونی با اولویت تعاونی‌های ایثارگران، از محل منابع داخلی شرکت‌های وابسته به وزارت راه و ترابری در قالب وجوه اداره شده پرداخت می‌شود
۹۲	بند «ه» ماده (۱۶۳)	به شرکت‌های ایرانی حمل و نقل جاده‌ای اجازه داده می‌شود که با تأیید و تشخیص سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، کامیون‌های مورد نیاز خود را که استانداردهای روز را دارا بوده و عمری کمتر از سه سال داشته باشند مشروط به وجود خدمات پس از فروش موضوع قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان خودرو مصوب ۱۳۸۶/۳/۲۳ به نام شرکت خود وارد کنند. دولت مجاز است در این رابطه تخفیفات و تسهیلات گمرکی را اعمال نماید. استفاده از این تخفیفات منوط به خروج یک کامیون فرسوده با عمر بیش از بیست و پنج سال به ازای هر کامیون وارداتی است
۹۳	تبصره «۱» ماده (۱۶۳)	کلیه دریافتی‌های موضوع بندهای «الف»، «ب» و «ج» این ماده پس از وصول، به حساب سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای نزد خزانه‌داری کل واریز می‌شود تا براساس بودجه سالیانه آن سازمان به مصرف برسد
۹۴	بند «ج» ماده (۱۷۱)	وظیفه وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداری‌ها در خصوص حمایت از اقدامات بخش غیردولتی برای احیا و بازسازی بافت‌های فرسوده در قالب بودجه مصوب
۹۵	بند «د» ماده (۱۷۱)	وظیفه وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداری‌ها در خصوص پیش‌بینی تسهیلات و بودجه مورد نیاز هر سال در طول برنامه جهت احیا و بازسازی حداقل ده درصد (۱۰٪) از بافت‌های فرسوده شهری در بودجه عمومی
۹۶	تبصره بند «د» ماده (۱۷۱)	اختصاص حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از منابع، اعتبارات و تسهیلات اعطایی برای بخش مسکن اعم از طرح‌های مسکن مهر، مسکن جوانان و نیازمندان و مانند آن، به اجرای طرح‌های مذکور در محدوده بافت‌های فرسوده شهری
۹۷	بند «الف» ماده (۱۷۲)	سامان بخشی مناطق حاشیه‌نشین تعیین شده توسط شورای عالی شهرسازی و معماری ایران از طریق تدوین و اجرای سازوکارهای حقوقی، مالی و فرهنگی و توانمندسازی ساکنان بافت‌های واقع در داخل محدوده‌های شهری با مشارکت آنها، در چارچوب «سند ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاه‌های غیرمجاز» و ایجاد شهرک‌های اقماری برای اسکان جمعیت مهاجر
۹۸	ماده (۱۷۶)	تکلیف وزارت مسکن و شهرسازی در خصوص فروش اراضی شهری در اختیار خود به صورت مزایده و واریز وجوه حاصل به حساب خزانه‌داری کل کشور به عنوان درآمد اختصاصی تا در قالب بودجه سنواتی برای تحقق موارد مذکور به مصرف برسد
۹۹	ماده (۱۸۰)	قرار گرفتن معادل دو درصد (۲٪) از اعتبارات بودجه عمومی دولت در قالب بودجه سنواتی در اختیار معاونت تا در راستای تحقق اهداف ذکر شده و رفع تبعیض و ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه یافته توزیع و هزینه شود

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۱۰۰	تبصره ماده (۱۸۱)	منوط بودن هرگونه تخفیف، بخشودگی حقوق و عوارض شهرداری‌ها توسط دولت و قوانین مصوب به تأمین آن از بودجه سالیانه کشور (در غیر این صورت بخشودگی و تخفیف حقوق و عوارض شهرداری ممنوع است)
۱۰۱	تبصره «۲» ماده (۱۸۳)	به شورای اقتصاد اجازه داده می‌شود با پیشنهاد شورای آمایش سرزمین در چارچوب قوانین مربوطه کشور، سیاست‌های تشویقی و بازدارنده، از جمله یارانه سود و کارمزد تسهیلات بانکی، تعرفه‌ها، عوارض و سایر مقررات را برای فعالیت‌ها و مناطق مختلف کشور به‌گونه‌ای تنظیم نماید که برنامه‌ها، اقدام‌ها و سرمایه‌گذاری‌های بخش‌های عمومی و غیردولتی در راستای تحقق جهت‌گیری‌های آمایش سرزمین هدایت شوند
۱۰۲	تبصره «۲» ماده (۱۹۲)	تکلیف معاونت به منظور برآورد ارزش‌های اقتصادی منابع طبیعی و زیست‌محیطی و هزینه‌های ناشی از آلودگی و تخریب محیط زیست در فرآیند توسعه و محاسبه آن در حساب‌های ملی، نسبت به تنظیم دستورالعمل‌های محاسبه ارزش‌ها و هزینه‌های موارد دارای اولویت از قبیل: جنگل، آب، خاک، انرژی، تنوع زیستی و آلودگی‌های زیست‌محیطی در نقاط حساس اقدام و در مراجع ذیربط به تصویب برساند. ارزش‌ها و هزینه‌هایی که دستورالعمل آنها به تصویب رسیده، در امکان‌سنجی طرح‌های تملک‌داری‌های سرمایه‌ای در نظر گرفته خواهد شد
۱۰۳	بند «ز» ماده (۱۹۴)	ساماندهی و استقرار فعالیت‌های کارآفرینی و اشتغال‌زای کوچک و متوسط تولیدی و خدماتی در مناطق روستایی از طریق ارائه مشوق‌های مالی و اعتباری
۱۰۴	بند «ک» ماده (۱۹۴)	حمایت مالی از طریق اعطای تسهیلات، وجوه اداره شده، یارانه سود و کارمزد جهت توسعه اشتغال ۱۰۶ خانوارهای روستایی و عشایری با اولویت روش‌های محلی و بومی و نیز تقویت مدیریت یکپارچه اراضی از طریق مشارکت با تشکل‌های حقوقی به‌منظور جلوگیری از خرد شدن اراضی و تجمیع مدیریتی اراضی خرد کشاورزی
۱۰۵	بند «ب» ماده (۱۹۵)	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح در سقف اعتبارات امور دفاعی، موارد زیر را در اولویت قرار دهد: ۱. توسعه و تقویت ناوگان هوایی نیروهای مسلح اعم از خرید، بازسازی، نوسازی و نگهداری تا سطح آمادگی مصوب و عملیاتی نمودن کلیه هواپیماها و بالگردها و تسلیحات مرتبط و ایمن‌سازی پروازها ۲. تکمیل و به‌روزرسانی شبکه ارتباطی مستقل و امن نیروهای مسلح ۳. ایجاد سامانه فرماندهی، کنترل، اطلاعات و مراقبت پیشرفته در ابعاد راهبردی، فضایی، هوایی، دریایی و زمینی به منظور ارتقای هوشیاری و آمادگی برای شناسایی تهدیدات و مقابله سریع و مؤثر ۴. توسعه کیفی و کمی افزایش قدرتی و پایداری عملیاتی یگان‌های موشکی ۵. ارتقای کمی و کیفی سامانه رسیدگی، خدمات‌رسانی و حمایت از کارکنان نیروهای مسلح در مأموریت‌های دفاعی، امنیتی، امور رزمی و مراقبت از مرز و مناطق سخت

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۱۰۶	بند «ز» ماده (۱۹۶)	پیش‌بینی یک درصد (۱٪) از سرجمع اعتبارات تملک دارایی استانی در بودجه سنواتی به‌منظور حمایت از احداث و توسعه پایگاه‌ها و حوزه‌های مقاومت بسیج
۱۰۷	تبصره «۱» ماده (۱۹۶)	به سازمان بسیج مستضعفین اجازه داده می‌شود از محل اعتبار مصوب خود حمایت لازم را برای تأمین پوشش بیمه‌ای و جبران خسارت‌های ناشی از به‌کارگیری بسیجیان فاقد پوشش بیمه‌ای در مأموریت‌های مختلف به ویژه دفاعی، امنیتی و کاروان‌های راهیان نور به‌عمل آورد
۱۰۸	بند «الف» ماده (۱۹۷)	پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز برای حمایت از کسب دانش و فناوری‌های نو و توسعه مرزهای دانش و تولید محصولات بدیع دفاعی با اختصاص حداقل ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات تجهیز و توسعه دفاعی، در طول سال‌های برنامه
۱۰۹	جزء «۲» بند «الف» ماده (۱۹۷)	توسعه فناوری‌های نوین در فاوا در نیروهای مسلح
۱۱۰	بند «ج» ماده (۱۹۷)	حمایت مالی و پشتیبانی از فعالیت‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی مرتبط با امور دفاعی در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی
۱۱۱	بند «د» ماده (۱۹۷)	حمایت مالی در جهت بهره‌گیری صنعت کشور از ظرفیت‌های خالی صنایع دفاعی و همچنین حمایت مالی برای بهره‌گیری از ظرفیت صنایع کشور جهت رفع نیازهای دفاعی مشروط به عدم ورود لطمه به نیازهای داخلی و صادرات کشور
۱۱۲	بند «هـ» ماده (۱۹۷)	تکلیف دولت درخصوص افزایش دو درصد (۲٪) سالیانه سهم اعتبارات دفاعی در سقف اعتبارات امور دفاعی ابلاغی توسط معاونت بر پایه اعتبارات مصوب ۱۳۸۹ در لایحه بودجه سنواتی و لحاظ پنجاه درصد (۵۰٪) از افزایش مذکور برای حفظ توان تولید خطوط صنایع دفاعی و همچنین تولید مواد حیاتی و قطعات کلیدی و توسعه فناوری‌های نوظهور
۱۱۳	ماده (۲۰۰)	هزینه‌های مربوط به دوره آموزش نظامی برعهده وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح است و حقوق و مزایا و جیره استحقاقی در دوره خدمت از محل اعتبارات دستگاه مربوطه تأمین می‌گردد. میزان دریافتی این قبیل افراد نباید در مجموع از حد مقرر در قوانین نیروهای مسلح تجاوز نماید
۱۱۴	ماده (۲۰۲)	دولت مکلف است نسبت به تأمین و واگذاری تسهیلات اعتباری، بانکی، زمین، تغییر کاربری و ایجاد حریم جهت تأسیسات مورد نیاز اقدامات لازم را به عمل آورد اعتبارات دریافتی از منابع بانکی از محل فروش اماکن منتقل شده بازپرداخت می‌شود
۱۱۵	ماده (۲۰۴)	حمایت مالی و حقوقی لازم از استقرار صنایع و شکل‌گیری تعاونی‌های مرزنشینان و حق بهره‌برداری از زمین‌های مستعد کشاورزی و استفاده حداکثری از منابع طبیعی و گردشگری در مناطق مرزی
۱۱۶	بند «ب» ماده (۲۱۱)	در اجرای بند «۱۲» سیاست‌های کلی نظام در امور قضایی نیازهای قوه قضائیه در زمینه‌های مالی، تشکیلاتی و استخدامی با توجه به اصول یکصدوپنجاه‌وششم، یکصدوپنجاه‌وهفتم و یکصدوپنجاه‌وهشتم قانون اساسی در طول برنامه به‌نحوی تأمین

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
		گردد که سالانه ده درصد (۱۰٪) از پست‌های بلا تصدی مصوب موجود در پایان سال ۱۳۸۸ تکمیل گردد
۱۱۷	جزء «۲» بند «ز» ماده (۲۱۱)	از محل منابع و امکانات موجود نسبت به ایجاد دفاتر نمایندگی استانی دیوان عدالت اداری در محل دادگستری استان‌ها اقدام کند
۱۱۸	جزء «۱» بند «ط» ماده (۲۱۱)	نوسازی و توسعه فضاهای فیزیکی قوه قضائیه و سازمان‌های تابعه از جمله ساختمان‌های ستادی، دادرها، دادگستری، زندان‌ها، بازداشتگاه‌ها، کانون‌های اصلاح و تربیت در مناطق مورد نیاز، واحدهای ثبتی، واحدهای پزشکی قانونی، ادارات سازمان بازرسی کل کشور و سازمان قضایی نیروهای مسلح، با رعایت استانداردهای لازم در سقف اعتبارات مصوب
۱۱۹	جزء «۲» بند «ط» ماده (۲۱۱)	تسهیل در احقاق حق افراد نیازمند مورد تأیید دستگاه‌های حمایتی در پرونده‌های قضایی و تمهید سازوکار مناسب برای استفاده این افراد در موارد ضروری از وکلا و کارشناسان رسمی دادگستری از طریق کانون‌های مربوطه، علاوه بر استفاده از ظرفیت‌های وکالت تسخیری، در سقف اعتبارات مصوب و با استفاده از سازمان‌های مردم‌نهاد
۱۲۰	بند «ف» ماده (۲۱۱)	تکلیف دولت مبنی بر اینکه در طول برنامه اعتبارات لازم برای اجرای تکالیف مقرر در این ماده (احکام مربوط به بخش قضایی) را در قالب بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید
۱۲۱	بند «د» ماده (۲۱۴)	سازوکار تأمین مالی طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای بزرگ و متوسط از طریق گشایش اعتبارات اسنادی ریالی و ارزی نزد بانک‌های داخلی و خارجی همراه با پیش‌بینی ابزارهای مالی تضمینی
۱۲۲	بند «ج» ماده (۲۱۶)	جواز دولت درخصوص تأمین و هزینه تا معادل دو درصد (۲٪) از بودجه عمومی هر سال را از محل افزایش تنخواه‌گردان خزانه برای پیش‌آگاهی‌ها، پیشگیری، امداد رسانی، بازسازی و نوسازی مناطق آسیب‌دیده از حوادث غیرمترقبه از جمله سیل، زلزله، سرمازدگی، تگرگ، طوفان، پیشروی آب دریا، آفت‌های فراگیر محصولات کشاورزی و بیماری‌های همه‌گیر انسانی و دامی
۱۲۳	بند «د» ماده (۲۱۶)	در مورد آرای حل اختلاف دستگاه‌های اجرایی که در اجرای اصول یکصدوسی و چهارم (۱۳۴) و یکصدوسی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی و یا در اجرای قوانین و مقررات مربوط صادر می‌شود چنانچه به هر دلیل دستگاه‌های اجرایی ذیربط از اجرای تصمیم مرجع حل اختلاف خودداری نماید معاونت مطابق رأی مرجع مذکور، بدون الزام به رعایت محدودیت‌های جابجایی در بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای، از بودجه سنواتی دستگاه مربوط کسر و به بودجه دستگاه اجرایی ذیربط اضافه و یا با مطالبات تهاثر می‌نماید
۱۲۴	تبصره «۱» بند «د» ماده (۲۲۰)	منابع حاصل از واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در قالب تسهیلات و وجوه اداره شده شامل یارانه، سود و کارمزد و یا تسهیلات و کمک و سایر روش‌های تأمین مالی مورد تصویب شورای اقتصاد به طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای و یا تبدیل به احسن نمودن اموال منقول و غیرمنقول در قالب موافقتنامه متبادله با معاونت قابل اختصاص است

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۱۲۵	جزء «ا» و «ب» بند «ج» ماده (۲۲۴)	تکلیف کلیه شرکت‌های دولتی و بانک‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که در بودجه کل کشور برای آنها سود ویژه پیش‌بینی شده است مبنی بر واریز حداقل چهل درصد (۴۰٪) سود پیش‌بینی شده هر سال با سازوکار جزء «الف» براساس موارد مذکور در این بند به حساب درآمد عمومی
۱۲۶	بند «د» ماده (۲۲۴)	مازاد درآمدهای اختصاصی دستگاه‌های اجرایی از سقف رقم پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی کل کشور به نسبت مقرر در بودجه سنواتی با تأیید معاونت توسط همان دستگاه قابل هزینه است
۱۲۷	بند «ز» ماده (۲۲۴)	انجام تعهد و هرگونه پرداخت و کمک مالی توسط دستگاه‌های اجرایی، فقط براساس مفاد موافقتنامه و بعد از تخصیص و در حدود آن مجاز است. همچنین هرگونه کمک غیرنقدی و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی از جمله عین، منفعت و مشابه آن شامل اموال منقول و غیرمنقول و نیز رد دیون، مطالبات، حقوق و مانند آن در قالب فرم‌ها، شرایط و دستورالعمل‌های ابلاغی معاونت مجاز است. نسخه‌ای از این فرم‌ها ضمیمه موافقتنامه اعتبارات هزینه‌ای دستگاه خواهد شد. احکام این بند درخصوص نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی در حدود اعتبارات مندرج در قانون و ما به ازای یا معوض آن لازم‌الاجراست
۱۲۸	جزء «ا» بند «ل» ماده (۲۲۴)	قابل افزایش بودن اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مندرج در قوانین بودجه سنواتی حداکثر ده درصد (۱۰٪) از محل کاهش اعتبارات سایر طرح‌های مندرج در قوانین مذکور با تأیید معاونت و در قالب سقف اعتبار کل طرح
۱۲۹	جزء «ب» بند «ل» ماده (۲۲۴)	اعتبارات هریک از ردیف‌های متفرقه، تملک دارایی‌های مالی و هزینه‌ای مندرج در قوانین بودجه سنواتی حداکثر ده درصد (۱۰٪) از محل کاهش اعتبارات سایر ردیف‌های متفرقه، اعتبار تملک دارایی‌های مالی و هزینه‌ای توسط معاونت قابل افزایش است
۱۳۰	جزء «ب» بند «ل» ماده (۲۲۴)	حداکثر نیم درصد (۰/۵٪) از اعتبارات هزینه‌ای و اختصاصی بودجه عمومی دولت، حداکثر یک درصد (۱٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بودجه عمومی دولت، حداکثر بیست و پنج درصد (۲۵/۰٪) از مجموع هزینه‌های شرکت‌های دولتی، حداکثر نیم درصد (۰/۵٪) از مجموع هزینه‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی و پنجاه درصد (۵۰٪) از اعتبارات هزینه‌ای و اختصاصی توسعه علوم و فناوری و پژوهش‌های کاربردی، با تأیید معاونت و بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر قوانین و مقررات عمومی کشور و با رعایت «قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنا هستند مصوب ۱۳۶۴/۱۱/۱۹» هزینه می‌شود
۱۳۱	جزء «ب» بند «م» ماده (۲۲۴)	مازاد درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی که دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع قانونی ذیربط می‌باشند در سقف اعتباراتی که برای این منظور در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود حسب مورد به همان دانشگاه و مؤسسه‌ای که درآمد را کسب کرده‌اند، اختصاص می‌یابد

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
۱۳۲	جزء «۳» بند «م» ماده (۲۲۴)	طرح‌های دانشگاهی که در قوانین بودجه سالیانه کشور، ذیل ردیف‌های وزارت مسکن و شهرسازی، ذکر می‌شوند مشمول تسهیلات قانونی موضوع قانون اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاهی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است
۱۳۳	بند «س» ماده (۲۲۴)	مازاد درآمدهای استانی مندرج در قوانین بودجه نسبت به ارقام مصوب با اعلام خزانه‌داری کل کشور در مقاطع سه‌ماهه توسط معاونت توزیع می‌شود. پنجاه درصد (۵۰٪) از مازاد درآمدهای مذکور به خود همان استان به نسبت هشتاد درصد (۸۰٪) تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و بیست درصد (۲۰٪) اعتبارات هزینه‌ای و مابقی اعتبار در اختیار معاونت قرار می‌گیرد تا در راستای تعادل بخشی و ارتقای شاخص‌های توسعه‌یافتگی بین استان‌ها توزیع گردد
۱۳۴	بند «ف» ماده (۲۲۴)	به منظور تأمین منابع ارزی مورد نیاز طرح‌های دارای توجیه فنی و اقتصادی و مالی و زیست‌محیطی شرکت‌های دولتی اجازه داده می‌شود در حدود ارقام مقرر در قوانین بودجه سنواتی حسب مورد نسبت به صدور اوراق صکوک اسلامی و یا اوراق مشارکت ارزی در بازارهای مالی داخلی و خارجی با رعایت ضوابط بانک مرکزی و در سقف مقرر در ماده (۸۱) این قانون اقدام نمایند
۱۳۵	بند «ص» ماده (۲۲۴)	به دستگاه‌های اجرایی کشور اجازه داده می‌شود اعتبارات کمک‌های فنی و اعتباری و همچنین اعتباراتی که در پیوست قوانین بودجه سنواتی به منظور تحقق اهداف سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت بخش‌های خصوصی و تعاونی پیش‌بینی شده است را در قالب وجوه اداره شده و براساس قراردادهای منعقد شده در اختیار بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری، صندوق‌های قرض‌الحسنه و صندوق‌های توسعه‌ای دارای مجوز از بانک مرکزی برای پرداخت کمک، تسهیلات تلفیقی و یا یارانه سود و کارمزد تسهیلات قرار دهند. این اعتبارات پس از پرداخت توسط دستگاه اجرایی واگذارنده اعتبار به هزینه قطعی منظور می‌شود. آیین‌نامه اجرایی این بند به پیشنهاد معاونت و با همکاری بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد
۱۳۶	بند «ر» ماده (۲۲۴)	هزینه خدمات مدیریت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی، شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل‌ونقل، سازمان توسعه برق ایران، شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران، شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی، شرکت مادر تخصصی حمل‌ونقل ریلی کشور وابسته به وزارت کشور و مؤسسه جهاد نصر، حداکثر تا دوونیم درصد (۲/۵٪) عملکرد تخصیص اعتبارات ذیربط با احتساب اعتبارات دریافتی از منابع بودجه عمومی کشور، توسط معاونت تعیین می‌گردد
۱۳۷	بند «ش» ماده (۲۲۴)	جواز دولت درخصوص افزایش تنخواه‌گردان موضوع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰، به سه درصد (۳٪) و اعتبارات موضوع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران به دو درصد (۲٪). اعتبارات مذکور با پیشنهاد معاونت و تصویب هیئت وزیران قابل هزینه است. بخشی از اعتبارات مذکور به ترتیب و میزانی که در

ردیف	ماده	قانون برنامه پنجم
		قانون بودجه سنواتی تعیین می‌شود به صورت هزینه‌ای و تملک دارایی سرمایه‌ای به جمعیت هلال احمر اختصاص می‌یابد تا در جهت آمادگی و مقابله با حوادث و سوانح هزینه گردد
۱۳۸	بند «خ» ماده (۲۲۴)	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است در طول برنامه فروش مبالغ ارزی مذکور در احکام و ردیف‌های قوانین بودجه سنواتی را به گونه‌ای انجام دهد که تا تاریخ تصویب ترانزنامه سال بعد آن بانک خالص دارایی‌های خارجی نسبت به پایان سال قبل از این محل افزایش نیابد
۱۳۹	بند «ذ» ماده (۲۲۴)	مبالغی که به هر یک از مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی تحت پوشش وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش و پزشکی و از محل اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی سرمایه‌ای ذیل ردیف‌های متمرکز پرداخت می‌شود پس از ابلاغ به عنوان کمک به سرجمع اعتبارات دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی فوق‌الذکر افزوده می‌شود تا مطابق شرح عملیات مندرج در موافقتنامه براساس قوانین و مقررات مربوطه هزینه کنند
۱۴۰	ماده (۲۲۸)	در طول سال‌های برنامه، افرادی که از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی تا ابتدای سال ۱۳۷۰ در کمیته انقلاب اسلامی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به صورت تمام وقت خدمت کرده‌اند به میزان مدت خدمت و همچنین رزمندگانی که به صورت داوطلبانه در جبهه‌های جنگ حضور داشته‌اند به میزان مدت حضور در جبهه مشمول بیمه بازنشستگی می‌گردند برخوردار از مزایای بیمه مذکور مستلزم پرداخت حق بیمه سهم کارمند توسط افراد فوق‌الذکر و سهم کارفرما توسط دولت است
۱۴۱	ماده (۲۲۹)	وزارت نفت موظف است نسبت به تولید صیانتی میدان‌های نفتی و گازی در طی سال‌های برنامه به توالی با حداقل ده درصد (۱۰٪)، بیست درصد (۲۰٪)، پنجاه درصد (۵۰٪)، هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) و صد درصد (۱۰۰٪) از میداین اقدام نماید. به این منظور سالیانه ده درصد (۱۰٪) از ارزش نفت خام و میعانات و مایعات گازی تولیدی پس از واریز به خزانه برای عملیات زیر به شرکت‌های تابعه وزارت نفت تخصیص می‌یابد: الف) برداشت صیانتی از مخازن نفتی موجود با تزریق گاز، آب و سایر روش‌ها به نحوی که در طول برنامه پنجم، متوسط تولید نفت خام مخازن مذکور، حداقل معادل متوسط برداشت در سال ۱۳۸۸ باشد ب) افزایش تولید گاز طبیعی به خصوص با اجرای فازهای برنامه‌ریزی شده میدان گازی پارس جنوبی و سایر میداین مشترک گازی و جمع‌آوری گازهای در حال سوختن میداین در حال بهره‌برداری، به نحوی که علاوه بر تأمین گاز کافی برای تزریق به میداین نفتی، مصارف داخلی کشور و صادرات تعهد شده، تضمین شود
۱۴۲	تبصره «۱» بند «ب» ماده (۲۳۱)	وزارت اطلاعات با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است استانداردها و دستورالعمل‌های لازم برای «افتا» را به صورتی در ۶ ماهه اول برنامه با همکاری مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران تدوین نماید که حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) ارزش ریالی تجهیزات و نرم‌افزارهای «افتا» تا پایان سال دوم برنامه از توانمندسازی شرکت‌های غیردولتی داخلی تهیه شود

مأخذ: قانون برنامه پنجم توسعه.

۳. اهداف فرابخشی و بخشی موجود در قانون برنامه پنجم توسعه

الف) شاخص‌ها و اهداف کلان

تهیه یک چارچوب کلان اقتصادی، بخش مهمی از فرآیند تهیه و تدوین بودجه تلقی می‌شود. برآوردهای کلان عموماً بر تعریفی از اهداف و ابزارهای سیاستگذاری در حوزه‌هایی نظیر سیاست پولی، سیاست مالی، نرخ ارز، سیاست بازرگانی، بخش خصوصی و... مبتنی می‌باشد که باید دولت در بودجه‌های سالیانه، پیش‌بینی روند آتی این متغیرها و همچنین میزان تحقق در سال مالی جاری را ارائه و پیش‌بینی اعتبار را در جهت تحقق این متغیرها و اهداف آن به عمل آورد.

جدول ۳. شاخص‌های فرابخشی برنامه پنجم توسعه

شاخص کمی فرابخشی	ماده	ردیف
دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن تا پایان برنامه	ماده (۱۶)	۱
افزایش سهم بهره‌وری در رشد اقتصادی به یک‌سوم تا پایان برنامه	ماده (۷۹)	۲
رشد نرخ متوسط هشت‌درصد (۸٪) سالیانه تولید ناخالص داخلی	بند «الف» ماده (۲۳۴)	۳
حفظ نسبت پس‌انداز به تولید ناخالص داخلی به ۴۰ درصد	بند «ب» ماده (۲۳۴)	۴
نرخ بیکاری ۷ درصد تا پایان برنامه	بند «د» ماده (۲۳۴)	۵
ضریب جینی به (۰/۳۵) در پایان برنامه	بند «ه» ماده (۲۳۴)	۶

مأخذ: همان.

ب) شاخص‌های بخشی

برخی دیگر از شاخص‌های کمی موجود در برنامه پنجم توسعه، مربوط به یک حوزه مشخص از وظایف دولت است و شاخص بخشی نامیده می‌شود. این شاخص‌ها نیز باید در بودجه‌های سالیانه، هم از نظر میزان تحقق در سال مالی جاری و هم پیش‌بینی روند آتی مد نظر قرار گیرند. این شاخص‌ها در جدول زیر آمده است.

جدول ۴. اهداف کمی بخشی موجود در قانون برنامه پنجم توسعه

ردیف	ماده	اهداف کمی بخشی
حوزه کاهش وابستگی به نفت		
۱	بند «ج» ماده (۲۳۴)	قطع وابستگی هزینه‌های جاری دولت به درآمدهای نفت و گاز تا پایان برنامه
حوزه نظام مالیاتی		
۲	بند «الف» ماده (۱۱۷)	نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی حداقل ۱۰ درصد تا پایان برنامه
۳	تبصره «۲» بند «الف» ماده (۱۱۷)	افزایش سالیانه یک درصد در نرخ مالیات بر ارزش افزوده
۴	تبصره «۲» بند «الف» ماده (۱۱۷)	نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۸ درصد تا پایان برنامه
۵	تبصره «۲» بند «الف» ماده (۱۱۷)	سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از نرخ مالیات بر ارزش افزوده به ۳ درصد
۶	تبصره «۲» بند «الف» ماده (۱۱۷)	سهم دولت از نرخ مالیات بر ارزش افزوده به ۵ درصد
۷	ماده (۱۵۹)	افزایش معافیت موضوع ماده (۱۳۸) قانون مالیات‌های مستقیم به میزان ۱۵ درصد در طول برنامه
حوزه بودجه		
۸	جزء «۱» بند «ب» ماده (۸۱)	عدم تجاوز بازپرداخت‌های سالیانه بدهی‌ها و تعهدات اعم از میان‌مدت و کوتاه‌مدت خارجی از سی درصد (۳۰٪) درآمدهای ارزی دولت
۹	جزء «۲» بند «ب» ماده (۸۱)	عدم تجاوز ارزش حال خالص بدهی‌ها و تعهدات دولت از پنجاه میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار
۱۰	بند «ب» ماده (۱۱۷)	افزایش نسبت درآمدهای عمومی به استثنای درآمدهای نفت و گاز به اعتبارات هزینه‌ای به‌طور متوسط سالیانه (۱۰) درصد
۱۱	بند «ج» ماده (۱۱۷)	افزایش سالیانه اعتبارات هزینه‌ای دولت حداکثر دو درصد (۲٪) کمتر از نرخ تورم
حوزه اشتغال		
۱۲	بند «ج» ماده (۶۵)	کاهش تعداد کل کارکنان هر دستگاه در تصدی‌های قابل واگذاری حداقل ۲ درصد سالیانه

اهداف کمی بخشی	ماده	ردیف
تکمیل سالیانه ده درصد (۱۰٪) از پست‌های بلا تصدی مصوب موجود در پایان سال ۱۳۸۸ در راستای اجرای بند «۱۲» سیاست‌های کلی نظام در امور قضایی نیازهای قوه قضائیه در زمینه‌های مالی، تشکیلاتی و استخدامی	بند «ب» ماده (۲۱۱)	۱۳
اختصاص حداقل ۵۰ درصد نیروهای انسانی (فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها) به مناطق توسعه‌نیافته یا کمتر توسعه‌یافته کشور	ماده (۲۰۰)	۱۴
حوزه تجارت		
کاهش حداقل (۳۰) درصد از مبادی ورودی و خروج تا پایان برنامه	ماده (۱۰۶)	۱۵
افزایش حجم عبور (ترانزیت) خارجی کالا سالیانه ۱۰ درصد تا پایان برنامه	جزء «۳» بند «ز» ماده (۱۶۳)	۱۶
حوزه کشاورزی		
کاهش حجم آب مصرفی در بخش کشاورزی سالیانه یک درصد	بند «الف» ماده (۱۴۱)	۱۷
ارتقای ارزش افزوده بخش کشاورزی بر مبنای ملاحظات توسعه پایدار سالیانه به میزان هفت درصد (۷٪) نسبت به سال ۱۳۸۸	ماده (۱۴۳)	۱۸
ارتقای راندمان آبیاری بخش کشاورزی به ۴۰ درصد تا سال آخر برنامه	بند «الف» ماده (۱۴۳)	۱۹
پوشش حداقل بیست و پنج (۲۵) درصد سطح تولید در مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری‌های گیاهی تا پایان برنامه	بند «د» ماده (۱۴۳)	۲۰
افزایش ضریب نفوذ ماشینی کردن (مکانیزاسیون) از یک اسب بخار در هکتار سال ۱۳۸۸ به (۱/۵) اسب بخار در هکتار تا سال آخر برنامه	بند «و» ماده (۱۴۳)	۲۱
استفاده از کودهای آلی و زیستی (ارگانیک) در سطح مزارع و باغ‌های کشور حداقل در سقف پارانه سال آخر برنامه چهارم و افزایش میزان مصرف این‌گونه کودها به سی و پنج درصد (۳۵٪) کل کودهای مصرفی در پایان برنامه	بند «ز» ماده (۱۴۳)	۲۲
پوشش بیمه تولیدات بخش کشاورزی و عوامل تولید به میزان حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) تولیدات تا پایان برنامه	بند «ط» ماده (۱۴۳)	۲۳
ارتقای سطح کلی حمایت از کشاورزی به حداقل سی و پنج درصد (۳۵٪) ارزش تولید این بخش	بند «ب» ماده (۱۴۹)	۲۴
حوزه نفت و گاز		
افزایش ضریب بازیافت مخازن کشور در طول برنامه	ماده (۱۳۰)	۲۵
افزایش خدمات سوخت‌رسانی به کشتی‌ها (بانکرینگ) و خدمات جانبی در خلیج فارس و دریای عمان به میزان سالیانه حداقل بیست درصد (۲۰٪) از طریق بخش غیردولتی	ماده (۱۳۱)	۲۶
تولید صیانتی میدان‌های نفتی و گازی در طی سال‌های برنامه به توالی با حداقل ده درصد (۱۰٪)، بیست درصد (۲۰٪)، پنجاه درصد (۵۰٪)، هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) و صد درصد (۱۰۰٪) از میادین نفتی و گازی	ماده (۲۲۹)	۲۷

اهداف کمی بخشی	ماده	ردیف
حوزه برق		
افزایش توان تولیدی برق به بیست و پنج هزار (۲۵,۰۰۰) مگاوات در طول	بند «د» ماده (۱۳۳)	۲۸
حوزه انرژی‌های پاک		
تولید تا پنج هزار مگاوات انرژی بادی و خورشیدی در طول برنامه	ماده (۱۳۹)	۲۹
حوزه علم و فناوری		
رتبه دوم در منطقه در تحقق شاخص‌های اصلی علم و فناوری	جزء «۸» بند «و» ماده (۱۶)	۳۰
اتصال کلیه دستگاه‌های اجرایی و واحدهای تابعه و وابسته و شصت درصد (۶۰٪) خانوارها و کلیه کسب و کارها به شبکه ملی اطلاعات و اینترنت	بند «الف» ماده (۴۶)	۳۱
کسب رتبه دوم در منطقه از نظر سرانه پهنای باند و سایر شاخص‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات	بند «الف» ماده (۴۶)	۳۲
سهم صنعت فناوری اطلاعات در تولید ناخالص داخلی تا ۲ درصد تا پایان برنامه	بند «الف» ماده (۴۶)	۳۳
افزایش صادرات محصولات، خدمات فنی و مهندسی دفاعی به میزان حداقل ۵۰ درصد	بند «ب» ماده (۱۹۷)	۳۴
حوزه تعاون		
سهم بخش تعاون از اقتصاد ملی تا ۱۵ درصد تا پایان برنامه	ماده (۱۲۴)	۳۵
افزایش سهم تعاونی‌ها در بازار پولی کشور به ۱۵ درصد تا سال چهارم برنامه	بند «الف» ماده (۱۲۴)	۳۶
حوزه منابع آب		
بهبود به میزان حداقل (۲۵) درصد نسبت به سال آخر برنامه چهارم (دوازده و نیم درصد (۱۲/۵٪) از محل کنترل آب‌های سطحی و دوازده و نیم درصد (۱۲/۵٪) از طریق آبخیزداری و آبخوانداری)	بند «الف» ماده (۱۴۰)	۳۷
حوزه توسعه روستایی		
تعمیم و گسترش ۱۰۰ درصدی بیمه روستایی	بند «س» ماده (۱۹۴)	۳۸
حوزه مسکن و تسهیلات شهری		
احیا و بازسازی بافت‌های فرسوده شهری سالیانه ۱۰ درصد در طول برنامه	ماده (۱۷۱)	۳۹
نزدیک شدن فاصله شاخص برخورداری شهرستان‌های با کمتر از سطح متوسط کشور در پایان برنامه چهارم در بخش‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیربنایی و امنیتی در هر سال برنامه حداقل ده درصد (۱۰٪) به سطح یاد شده	ماده (۱۸۰)	۴۰

اهداف کمی بخشی	ماده	ردیف
حوزه تفریح، فرهنگ و مذهب		
برخورداري حداقل يك چهارم مساجد شهري و روستاهای بالای هزار نفر جمعیت از کانون فرهنگی و هنری	بند «و» ماده (۶)	۴۱
حوزه آموزش		
افزایش سهم بودجه تحقیق و پژوهش از تولید ناخالص داخلی به ۳ درصد تا پایان برنامه	بند «ه» ماده (۱۶)	۴۲
افزایش سالیانه ۰/۵ درصد سهم بودجه تحقیق و پژوهش از تولید ناخالص داخلی	بند «ه» ماده (۱۶)	۴۳
افزایش ورود دانش‌آموختگان به دوره‌های تحصیلات تکمیلی به ۲۰ درصد تا پایان برنامه	بند «ب» ماده (۱۶)	۴۴
واگذاری امور خدمات رفاهی دانشجویان به بخش غیردولتی در هر سال حداقل ۲۰ درصد	بند «د» ماده (۲۰)	۴۵
ارتقای شاخص نسبت عضو هیئت علمی تمام وقت به دانشجو در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عالی غیردولتی به حداکثر چهل و در دانشگاه پیام نور به حداکثر دویست و پنجاه تا پایان برنامه	بند «ج» ماده (۱۶)	۴۶
حوزه حمایتی و توانمندسازی		
کاهش سهم مردم از هزینه‌های سلامت به ۳۰ درصد تا پایان برنامه	ماده (۴۲)	۴۷
توانمندسازی سالیانه حداقل ۱۰ درصد از خانواده‌های تحت پوشش دستگاه‌های حمایتی به استثنای سالمندان و معلولین ذهنی	بند «ب» ماده (۳۹)	۴۸
حوزه سرمایه اجتماعی، جوانان و خانواده و ایثارگران		
کاهش میزان تلفات جانی ناشی از تصادفات رانندگی در جاده‌های کشور سالیانه ۱۰ درصد در طول برنامه	جزء «۳» بند «و» ماده (۱۶۳)	۴۹
حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) نیاز استخدامی دستگاه‌های اجرایی از میان فرزندان شهدا و فرزندان جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر و فرزندان آزادگانی که حداقل پنج سال سابقه اسارت دارند. پنج درصد (۵٪) سهمیه استخدامی به سایر جانبازان، آزادگان، رزمندگان و همسر و فرزندان آنان اختصاص می‌یابد	بند «و» ماده (۴۴)	۵۰
تأمین حداقل ده درصد (۱۰٪) اعضای هیئت علمی مورد نیاز از بین جامعه ایثارگران	بند «ز» ماده (۴۴)	۵۱
افزایش حداقل ۱/۵ میلیون نفر بسیجی فعال و ویژه تا پایان برنامه	بند «الف» ماده (۱۸۶)	۵۲

۴. احکام برنامه‌ای موجود در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱

• در بررسی لایحه بودجه ۱۳۹۱ و مقایسه آن با دیدگاه‌های مورد اشاره در مقدمه این گزارش باید رد و نشانه‌ای از احکام مورد اشاره در سه بخش قبل در بودجه آشکار باشد و یا حداقل ارتباط آن را بتوان به صورت غیرمستقیم برقرار نمود.

هرچند که نمی‌توان به‌طور مشخص به این سؤال پاسخ داد که احکام قانون برنامه پنجم توسعه (احکام ساختار بودجه‌ریزی، احکام صریح بودجه‌ای و اهداف فرابخشی و بخشی) چقدر در بودجه‌های سالیانه لحاظ شده است، با این حال در جدول ۵ مواردی از احکام قانون برنامه پنجم توسعه که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ منظور شده است به شرح زیر آمده است:

جدول ۵. احکام برنامه‌ای دیده شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱

بودجه ۱۳۹۱	برنامه پنجم توسعه		ردیف
	ماده	موضوع	
بند «۱-۱» الف، ماده واحده، صفحه ۲	ماده (۲۲۹)	تولید صیانتی میدان‌های نفتی و گازی در طی سال‌های برنامه به توالی با حداقل ده درصد (۱۰٪)	۱
موضوع ردیف ۲۱۰۱۰۹ و بند «۱-۱» ب ماده واحده، صفحه ۳	ماده (۱۳۲)	جواز دولت در خصوص اختصاص دو درصد (۲٪) از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی، به ترتیب یک‌سوم به استان‌های نفت‌خیز و گازخیز و دوسوم به شهرستان‌ها و مناطق کمتر توسعه‌یافته جهت اجرای برنامه‌های عمرانی در قالب بودجه‌های سنواتی	۲
۲۳ درصد اشاره شده است. تبصره «۲» بند «۱-۱» ب ماده واحده، صفحه ۴	جزء «۱» بند «ح» ماده (۸۴)	منابع صندوق: حداقل معادل بیست درصد (۲۰٪) از منابع حاصل از صادرات نفت (نفت خام و میعانات گازی، گاز و فرآورده‌های نفتی) در سال‌های برنامه و تعیین مبلغ آن در قوانین بودجه سنواتی	۳
بند «۱-۴»- ماده واحده (به‌طور صریح به افزایش ۲ درصد اشاره نشده است اما اعتبار اختصاص یافته است)، صفحه ۱۲	بند «ش» ماده (۲۲۴)	افزایش اعتبارات موضوع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران را به دو درصد (۲٪)	۴

بودجه ۱۳۹۱	برنامه پنجم توسعه		ردیف
	ماده	موضوع	
بند «۱-۶» ماده واحده (تأکید بر پابرجا بودن این ماده با رعایت حکم بند «د» ماده (۸۵) قانون برنامه پنجم توسعه)، صفحه ۱۴ و در بند «۲-۶» ماده واحده ۳۰ میلیارد ریال تسهیلات فاینانس برای دستگاه‌های اجرایی در نظر گرفته شده است، صفحه ۱۴	ماده (۸۲)	جواز استفاده از تسهیلات مالی خارجی توسط دستگاه‌های اجرایی در طول دوره برنامه پنجم در قالب قوانین بودجه سنواتی (سهمیه‌های باقیمانده تسهیلات مصوب بیع متقابل و تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) مربوط به برنامه‌های سوم و چهارم (با رعایت ضوابط اسلامی از جمله تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام) در طول برنامه پنجم نیز به قوت خود باقی است)	۵
بند «۲-۹» ماده واحده، مهلت‌های تعیین شده برای این ماده تا پایان سال ۱۳۹۱ تمدید می‌گردد، صفحه ۲۱	ماده (۶۲)	اخذ مجوز اعم از گواهی، پروانه، جواز، استعلام یا موافقت و موارد مشابه آن از دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی	۶
بند «۱-۱۴» ماده واحده، پیش‌بینی اعتبار از محل واگذاری سهام سهم‌الشرکه شرکت‌های دولتی یا واگذاری آن یا اموال و دارایی‌ها یا از محل وجوه حاصل از فروش آنها، صفحه ۲۵	مواد (۴۴) و (۴۵)	کلیه احکام مربوط به ایثارگران و خانواده آنان در قانون برنامه پنجم توسعه	۷
بند «۴-۱۴» ماده واحده، اعطای تسهیلات ساخت‌وساز به یکصد هزار نفر از جانبازان بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزادگان و خانواده‌های معظم شهدا، صفحه ۲۶	بند «ل» ماده (۴۴)	تأمین مسکن ایثارگران	۸
بند «۴-۱۵» ماده واحده، صفحه ۲۷	بند «ز» ماده (۱۱۲)	به‌منظور زدودن فقر از چهره مناطق آزاد تجاری، سازمان‌های مناطق آزاد موظفند حداقل یک درصد (۱٪) از محل وصول عوارض ورود و صدور کالاها و خدمات این مناطق را از طریق نهادهای حمایتی به محرومین و نیازمندان بومی این مناطق اختصاص دهند	۹

بودجه ۱۳۹۱	برنامه پنجم توسعه		ردیف
	ماده	موضوع	
بند «۱۵-۵» ماده واحده (اجازه به کمیته امداد و سازمان بهزیستی در استفاده از منابعی که از توانمندی سایر افراد آزاد شده است در تحقق دو بند «ب» و «ج» ماده (۳۹))، صفحه ۲۷	بند «ب» و «ج» ماده (۳۹)	۱. اجرای برنامه‌های توانمندسازی حداقل سالیانه ده درصد (۱۰٪) خانوارهای تحت پوشش دستگاه‌های حمایتی به استثنای سالمندان و معلولین ذهنی، توانمند شده و خروج آنان از پوشش حمایت‌های مستقیم ۲. تأمین حق سرانه بیمه اجتماعی زنان سرپرست خانوار نیازمند، افراد بی‌سرپرست و معلولین نیازمند در طول سال‌های اجرای برنامه	۱۰
بند «۱۹-۳» ماده واحده، صفحه ۳۱	ماده (۲۱۴)	اقدامات لازم برای افزایش کارآمدی و اثربخشی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با رعایت قانون نحوه اجرای اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی: الف) نظام فنی و اجرایی مصوب ۱۳۸۵ را با رویکردهای نتیجه‌گرا و کنترل هر سه عامل هزینه، زمان و کیفیت در اجرای پروژه، تا سال سوم برنامه اصلاح و از سال چهارم به مورد اجرا گذارد ب) روش‌های اجرایی مناسب از قبیل «تأمین منابع مالی، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری»، «تأمین منابع مالی، ساخت و بهره‌برداری»، «طرح و ساخت کلید در دست»، «مشارکت بخش عمومی - خصوصی» و یا «ساخت، بهره‌برداری و مالکیت» را با پیش‌بینی تضمین‌های کافی به‌کار گیرد ج) از ابتدای سال دوم برنامه نظام مدیریت کیفیت و مهندسی ارزش را در طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای بزرگ و متوسط اجرا کند د) سازوکار تأمین مالی طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای بزرگ و متوسط از	۱۱

بودجه ۱۳۹۱	برنامه پنجم توسعه		ردیف
	ماده	موضوع	
		طریق گشایش اعتبارات اسنادی ریالی و ارزی نزد بانک‌های داخلی و خارجی همراه با پیش‌بینی ابزارهای مالی تضمینی را به تدریج به‌گونه‌ای پیاده کند که در پایان برنامه رابطه تأمین منابع مالی و اجرای طرح‌های فوق با نوسانات بودجه سالیانه کاهش یابد (ه) استانداردهای ملی حسابداری و حسابرسی طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای و قیمت تمام شده را که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و توسط معاونت تأیید و ابلاغ می‌گردد از ابتدای سال دوم برنامه در طرح‌های بزرگ و متوسط پیاده کند	
	بند «۷-۱۹» ماده واحده (پیشنهاد اصلاح ماده (۲۱۵))، صفحه ۳۳	ماده (۲۱۵)	۱۲
	پیشنهاد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید در لوایح بودجه سنواتی با رعایت موارد		
	ردیف ۱۱۰۲۰۶ پیش‌بینی تحقق ۱۰۰۰ میلیارد ریال درآمد مالیاتی، صفحه ۴۳ اختصاص ۱۰۰۰ میلیارد ریال در ردیف متفرقه ۵۳۰۰۰۰ جزء «۸۹»، صفحه ۱۴۰	ماده (۱۱۹)	۱۳
	هدف‌مندی‌سازی معافیت‌های مالیاتی و شفاف‌سازی حمایت‌های مالی		
	کد ۱۰۲۵۰۰-۶ اختصاص اعتبار ۳۰۰ میلیارد ریال برای معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی، صفحه ۶۰	بند «د» ماده (۲۲۴)	۱۴
	مازاد درآمدهای اختصاص دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی		
	کد ۱۱۱۱۰۰-۶ اختصاص اعتبار ۲۱۰۰ میلیارد ریال برای وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، صفحه ۶۷	ماده (۱۹۷)	۱۵
	توسعه توان علمی و فناوری نیروهای مسلح		
	اختصاص اعتبار ۲۱۱۳۱ میلیارد ریال به وزارت بهداشت و درمان در ردیف ۱۲۹۴۵۰ اختصاص اعتبار ۴۰۰ میلیارد ریال در ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰ جزء «۴۰» (کاشت حلزون گوش)، صفحه ۱۴۳	بند «ب» ماده (۳۴)	۱۶
	به‌منظور تحقق شاخص عدالت در سلامت و کاهش سهم هزینه‌های مستقیم مردم به حداکثر معادل سی درصد (۳۰٪) هزینه‌های سلامت		

بودجه ۱۳۹۱	برنامه پنجم توسعه		ردیف
	ماده	موضوع	
در راستای موضوع بند «ه» ماده (۳۸) اعتبارات هزینه‌ای مربوط به حوزه درمان ردیف‌های (۳-۱۲۹۰۰۰ و ۱۰-۱۲۹۰۰۰) و اجزای «۱»، «۲»، «۳»، «۴»، «۵» و «۶» از ردیف ۱۲۹۴۵۰ و نیز اعتبارات بخش بهداشت و درمان دانشگاه‌های علوم و پزشکی در اجرای تبصره «۴» ماده (۳۸) به‌عنوان بخشی از تعرفه استحقاقی محسوب و به‌طور کامل به ستون سایر منتقل می‌گردد، صفحه ۱۳۰	بند «ه» ماده (۳۸)	تعرفه خدمات سلامت	۱۷
اختصاص اعتبار ۱۰۰۰ میلیارد ریال در ردیف متفرقه ۵۲۰۰۰۰ جزء «۲۰»، صفحه ۱۳۵	بند «ی» ماده (۱۴۳)	قرار دادن بخشی از منابع دولت در چارچوب بودجه سالیانه از طریق دستگاه اجرایی ذیربط به‌عنوان کمک به تشکیل و افزایش سرمایه صندوق‌های غیردولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی و یا به‌صورت وجوه اداره شده در اختیار صندوق‌های مذکور (مبالغ پرداختی به صندوق‌ها به هزینه قطعی منظور می‌شود)	۱۸
اختصاص اعتبار ۴۲۰ میلیارد ریال در ردیف متفرقه ۵۳۰۰۰۰ جزء «۲۵» (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - مشروط به افزایش درآمد خدمات ثبتی اعم از عمومی و اختصاصی) مازاد بر ۵۵۰۰ میلیارد ریال به‌منظور اجرای تکالیف برنامه پنجم توسعه، در حدود وصولی قابل تخصیص در مقاطع سه ماهه (مازاد بر ۱۳۷۵ میلیارد ریال) اعتبارات هزینه‌ای توزیع به‌صورت استانی، صفحه ۱۳۶	—	تکالیف سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در برنامه پنجم توسعه	۱۹
اختصاص اعتبار ۸۰۰ میلیارد ریال در ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰ جزء «۱۴»، صفحه ۱۴۲	بند «الف» ماده (۱۵۸)	جواز دولت درخصوص انجام کمک‌های لازم به شهرک‌ها و نواحی صنعتی دولتی و غیردولتی به‌ویژه در امور تأمین راه، آب، برق، گاز و تلفن تا ورودی واحدهای مستقر در این شهرک‌ها در قالب بودجه‌های سنواتی	۲۰

بودجه ۱۳۹۱	برنامه پنجم توسعه		ردیف
	ماده	موضوع	
اختصاص اعتبار ۳۰۰ میلیارد ریال در ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰ جزء «۳۳»، صفحه ۱۴۳	جزء «۳» بند «الف» ماده (۲۰)	حمایت مالی از ده دانشگاه برتر وابسته به وزارت علوم تحقیقات و فناوری و پنج دانشگاه برتر وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که دارای عملکرد برجسته در راستای گسترش مرزهای دانش و فناوری هستند	۲۱
اختصاص اعتبار ۳۰۰ میلیارد ریال در ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰ جزء «۴۸»، صفحه ۱۴۳	بند «ن» ماده (۱۹۴)	حمایت از تولید فرش دستباف داخلی	۲۲
اختصاص اعتبار ۱۷۰ میلیارد ریال در ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰ جزء «۶۲»، ص ۱۴۴	ماده (۱۲)	استفاده بهینه از ظرفیت معنوی اماکن زیارتی (امامزاده معصومه)	۲۳
اختصاص اعتبار ۹۰ میلیارد ریال در ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰ جزء «۶۳»، صفحه ۱۴۴	ماده (۱۲)	استفاده بهینه از ظرفیت معنوی اماکن زیارتی (احمدین موسی)	۲۴
اختصاص اعتبار ۲۵۰ میلیارد ریال در ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰ جزء «۷۲»، صفحه ۱۴۵	مواد (۸۰) و (۱۴۰)	وجوه اداره شده و یارانه سود تسهیلات برای گسترش کسب و کار خانگی، مشاغل از راه دور، توسعه شبکه‌ها و خوشه‌ها و زنجیره‌های تولیدی	۲۵
جدول شماره ۱۴ - اختصاص اعتبار ۱۲۵۰۰ میلیون یورو، صفحه ۱۶۹	بند «ف» ماده (۲۲۴)	به منظور تأمین منابع ارزی مورد نیاز، اجازه داده می‌شود در حدود ارقام مقرر در قوانین بودجه سنواتی حسب مورد نسبت به صدور احداث صکوک اسلامی و یا اوراق مشارکت ارزی اقدام نمایند	۲۶

مأخذ: لایحه بودجه سال ۱۳۹۱.

جدول ۵ نشان می‌دهد که از احکام صریح قانون برنامه پنجم توسعه، مواد (۲۲۹)، (۱۳۲)، جزء «۱» بند «ح» ماده (۸۴)، بند «ش» ماده (۲۲۴)، بند «د» ماده (۲۲۴)، ماده (۸۲)، بند «ز» ماده (۱۱۲)، ماده (۴۶)، ماده (۲۱۴)، ماده (۲۱۹)، بند «ه» ماده (۳۸)، بند «ی» ماده (۱۴۳)، بند «الف» ماده (۱۵۸)، جزء «۳» بند «الف» ماده (۲۰)، مواد (۱۴۰)، (۱۲) و (۸۰) و بند «ف» ماده (۲۲۴) در ماده واحده یا ردیف‌های متفرقه لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ منظور شده است. یعنی از حدود ۱۴۲ حکم صریح

موجود در قانون برنامه پنجم توسعه در حدود ۱۸ حکم آن در لایحه بودجه ۱۳۹۱ (به طور تقریبی ۱۲/۷ درصد آن) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ منظور و پیش‌بینی اعتبار شده است. همچنین جدول ۵ نشان می‌دهد که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱، اهداف بخشی بند «ب» ماده (۳۹)، بند «ب» ماده (۳۴) مد نظر بوده است و اعتباراتی در ماده واحده و ردیف‌های متفرقه برای تحقق این اهداف در نظر گرفته شده است. همچنین از احکام ساختار بودجه‌ریزی، دو حکم مواد (۲۱۵) و (۲۱۴) در لایحه بودجه ۱۳۹۱ منظور و لحاظ شده است.

نتیجه‌گیری

هدف از این گزارش بررسی وجود یا عدم وجود ارتباط و سازگاری میان برنامه پنجم توسعه و لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ است. به همین منظور احکام موجود در قانون برنامه پنجم به سه دسته طبقه‌بندی شده‌اند:

- احکام مربوط به ساختار بودجه‌ریزی،
- احکام صریح بودجه‌ای،
- اهداف بخشی و فرابخشی.

با توجه به محتوای احکام ساختار بودجه‌ریزی، به سختی می‌توان ردی از این احکام در بودجه‌های سنواتی یافت مگر اینکه در ارزیابی عملکرد بودجه یک سال مشخص، بتوان استنباط کرد که آیا حکم مربوط به ساختار بودجه‌ریزی به اجرا درآمده است یا خیر؟ اما با این حال براساس اطلاعات جدول ۵ می‌توان گفت که دو حکم مواد (۲۱۵) و (۲۱۴) قانون برنامه در لایحه بودجه ۱۳۹۱، مورد توجه بوده است.

۱۴۲ حکم از قانون برنامه پنجم توسعه، شامل یکسری وظایف و تکالیف برای دولت و دستگاه‌های اجرایی است که قابلیت اجرایی آن وابسته به تأمین اعتبار در بودجه‌های سنواتی است. بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد که تنها ۱۸ حکم از ۱۴۲ حکم موجود، در سال مالی ۱۳۹۱ پیش‌بینی تأمین اعتبار شده است.

از سوی دیگر در برنامه پنجم توسعه ۵۲ هدف کمی بخشی با دوره زمانی مشخص مربوط به حوزه‌های مختلف وظایف دولت است. تحقق غالب این اهداف، نیاز به تأمین اعتبار در بودجه‌های سالیانه دارد و وجود شرط زمانی تحقق این اهداف، مستلزم این است که در سال مالی ۱۳۹۱ به‌عنوان دومین سال اجرای برنامه، تمهیدات و زمینه‌های تحقق اهداف یاد شده مد نظر قرار گیرد. با

این حال براساس جدول ۵ دیده می‌شود که تنها دو هدف از اهداف فوق در لایحه بودجه ۱۳۹۱، پیش‌بینی تأمین اعتبار شده است.

در قانون برنامه پنجم توسعه، ۶ هدف کمی فرابخشی نیز دیده می‌شود، اما از آنجایی که جدول کمی ساخت‌یافته‌ای در برنامه پنجم وجود ندارد و تصویری از روند متغیرهای مذکور در طول سال‌های اجرای برنامه پنجم دیده نمی‌شود، ردیابی میزان تحقق این اهداف در بودجه‌های سنواتی بسیار دشوار خواهد بود و در این خصوص به سختی می‌توان اظهار نظر کرد.

در مجموع مطالب این گزارش نشان می‌دهد که علیرغم آنچه انتظار می‌رفت پیوند و سازگاری کم‌رنگی میان برنامه پنجم و لایحه بودجه ۱۳۹۱ (دومین سال اجرای برنامه) دیده می‌شود. به طوری که با احتساب تمام احکام طبقه‌بندی شده (یعنی در مجموع ۲۱۶ حکم) برنامه پنجم که باید در لایحه بودجه ۱۳۹۱ لحاظ می‌شدند، تنها ۲۲ حکم آن در لایحه بودجه ۱۳۹۱ مورد توجه بوده است.

این ارتباط کم‌رنگ را می‌توان ناشی از موارد زیر دانست:

- غلبه رویکرد بودجه‌ای در برنامه پنجم توسعه

غالب احکام موجود در برنامه پنجم توسعه، برای داشتن قابلیت اجرا و تحقق، نیازمند تأمین مالی و تخصیص اعتبار است و این رویکرد با وجود منابع محدود، قابلیت عمل ندارد.

- مشکلات مربوط به ساختار بودجه‌ریزی

- نظام بودجه‌ریزی دارای مشکلاتی در شیوه، نحوه تخصیص منابع و... می‌باشد که بدون اصلاح و رفع این موارد، نمی‌توان ارتباط منسجمی میان برنامه و بودجه برقرار کرد.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۱۲۲۳۹

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۶. ارتباط بین برنامه پنجم توسعه و بودجه ۱۳۹۱

نام دفتر: مطالعات برنامه و بودجه (گروه برنامه)
تهیه و تدوین کنندگان: فاطمه عزیزخانی، حسن ورمزیار
همکار: شکوفه کمال آبادی
ناظر علمی: محمد قاسمی
متقاضی: کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات
ویراستار تخصصی: _____
ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی: _____

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۱۱/۲۶